

Strajk nauczycieli zawieszony, ale nie został dokończony »4

35. zbiórka Banku Żywności »10

Ambasador Konstanty Radziwiłł:
„Są jeszcze nierozwiązane sprawy” »12-13

Samochód z odstraszaczem zwierzyny »18

17-18 października 2023 r. Nr 120 (19331) Cena 0,80 euro www.kurierwilenski.lt

Obowiązek potraktowali poważnie: rekordowa frekwencja wyborcza w Polsce

W chwili zamknięcia wydania „Kuriera Wileńskiego” nie znaleźliśmy jeszcze oficjalnych wyników wyborów parlamentarnych w Polsce. Nie ma jednak żadnych wątpliwości, że Polacy potraktowali obowiązek obywatelski bardzo poważnie. Rekordowa w dziejach III RP frekwencja przekroczyła 72 proc. »2

Duchniewicz o perspektywach edukacji w rej. wileńskim »14-15

W Wilnie upamiętniono Józefa Mackiewicza »16

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt).

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczyz,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwilenski.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski“
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 3000 egz.

*Materialów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzega sobie prawo
do skracania i adiustacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Obowiązek potraktowali poważnie: rekordowa frekwencja wyborcza w Polsce

Do godziny 16.00 znane były już wyniki z 60,94 proc., a więc z 19 194 na 31 497, obwodów wyborczych. Wynika z nich, że w wyborach do Sejmu RP najwięcej mandatów zdobyło Prawo i Sprawiedliwość, partia, która rządzi Polską przez ostatnie osiem lat. PiS zdobył 37,60 proc. głosów. Drugi wynik osiągnęła Koalicja Obywatelska — 28,51 proc. głosów, następna była Trzecia Droga Polska — 14,39 proc. głosów, Nowa Lewica — 8,34 proc. głosów i Konfederacja — 7,28 proc. głosów.

Poza sejmem znaleźli się Bezpartyjni Samorządowcy, który otrzymali 1,91 proc. głosów oraz Polska jest jedna — 1,64 proc. głosów.

PROGNOZY I SONDAŻE

Również w wyborach do Senatu najwięcej głosów miał zdobyć PiS — 36,94 proc., podczas gdy Koalicja Obywatelska zdobyła 27,58 proc. głosów. Trzecia Droga Polska zyskała 10,06 proc. głosów, a na Konfederację zagłosowało 7,16 proc. wyborców, na Nową Lewicę oddano 5,70 proc. głosów. Bezpartyjni Samorządowcy otrzymali najmniej, czyli 4,86 proc. głosów.

Dotychczasowa wstępna frekwencja wyborcza wyniosła: 73,04 proc. w wyborach do Sejmu i 72,95 proc. w wyborach do Senatu.

Choć oficjalne wyniki wyborów mają pojawić się dziś, 17 października, to już po zamknięciu lo-

Dotychczasowa wstępna frekwencja wyborcza wyniosła: 73,04 proc. w wyborach do Sejmu i 72,95 proc. w wyborach do Senatu **Fot. EPA-ELTA**

kali wyborczych zaczęły pojawiać się pierwsze wyniki sondaży. Według sondażu late poll PiS zdobył 36,6 proc. głosów, natomiast KO 31 proc. Zgodnie z prognozami na trzecim miejscu miały być Trzecia Droga z 13,5 proc., Lewica — 8,6 proc. i Konfederacja — 6,4.

GŁOSOWANIE W WILNIE

W Wilnie obywatele Polski mogli oddać głos w Ambasadzie RP. Z tej możliwości skorzystało 366 wyborców. Koalicja Obywatelska zdobyła 131 głosów. Tuż za nią uplasowała się Lewica, na którą zagłosowało 77 osób. 76 wyborców wybrało Prawo i Sprawiedliwość, 48 — Trzecią Drogę. Na Konfederację Wolność i Niepodległość zagłosowało 20 osób. Bezpartyjni Samorządowcy uzyskali 7 głosów.

W wyborach do Senatu większość uzyskał kandydat Koalicji Obywatelskiej Adam Piotr Bodnar, na którego głos oddały 253 osoby. Na Ali-

cję Żebrowską z Prawa i Sprawiedliwości zagłosowało 96 wyborców.

ROZMOWA PREZYDENTÓW

W poniedziałek prezydent Litwy Gitanas Nausėda telefonicznie omówił wyniki wyborów w Polsce z liderem tego kraju Andrzejem Dudą. Prezydenci rozmawiali także o współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, a także o sytuacji bezpieczeństwa w regionie. „Jesteśmy zainteresowani dalszym wzmacnianiem partnerstwa z Polską. Nasza współpraca w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności, wspólne udzielanie wsparcia dla Ukrainy jest gwarancją bezpieczeństwa regionalnego. Wysoko cenimy doskonałe, braterskie stosunki z Polską i mamy nadzieję na jeszcze bliższą współpracę w przyszłości” — stwierdził Gitanas Nausėda. ■

Opr. I.L.
na podst. PAP, LRT

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Startuje plebiscyt „Polak Roku 2023”

Już po raz 26. ogłaszamy plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego” mający na celu wytypowanie „Polaka Roku” — osoby najbardziej zasłużonej dla polskości na Wileńszczyźnie. Zachęcamy Czytelników do zgłaszania kandydatów do tego szacownego tytułu za rok 2023.

Niezmiernie cieszy nas to, że nasi Czytelnicy dostrzegają dokonania różnych osób pracujących w różnych dziedzinach i co roku typują kolejne osoby, które za swą działalność duszpasterską, oświatową, społeczną, kulturalną czy też polityczną zasługują na słowa uznania i podzięków.

Zachęcamy naszych Czytelników do nadsyłania do redakcji (listownie

lub pocztą elektroniczną) nazwisk osób, których działalność i obywatelska postawa wobec spraw życiowo ważnych dla nas, Polaków mieszkających na Litwie, kwalifikują do zdobycia tytułu „Polak Roku 2023” wraz z uzasadnieniem zgłoszenia, zawierającym krótki opis działalności kandydata.

Zgłoszenia kandydatów w nieograniczonej liczbie mogą nadsyłać zarówno osoby fizyczne, jak też organizacje społeczne czy firmy prywatne.

Zgłoszenia prosimy nadsyłać na adres redakcji: „Kurier Wileński”, Birbynią 4A, LT-02121 Vilnius, Lietuva z dopiskiem „Polak Roku 2023” do końca października br. lub pocztą

elektroniczną: reklama@kurierwilenski.lt.

Zwycięzcy konkursu z lat poprzednich nie mogą być powtórnie zgłaszani. Kapituła plebiscytu, składająca się z laureatów poprzednich edycji konkursu „Polak Roku”, spośród nadesłanych zgłoszeń wybierze 10 osób typowanych do tytułu. W kolejnym etapie konkursu Czytelnicy będą mogli oddać swój głos na wybranego kandydata. Na naszych łamach będziemy publikować wywiady z nominowanymi do tytułu „Polaka Roku”, by ich wkład w życie społeczne i pielęgnowanie wartości narodowych był jak najszerszej znany. ■

Redakcja „Kuriera Wileńskiego”

Imieniny

17 października

Augustyna, Florentyna, Herona, Ignacego, Lucyny, Małgorzaty, Mariana, Niceta, Rudolfa, Rudolfiny, Seweryna, Sulisława, Wiktora, Zuzanny

18 października

Bratomiła, Juliana, Justa, Łukasza, Miłobrata, Piotra, Remigii, Remigiusza, Siemowita, Tryfonii

Cytat dnia

„Święty Jan Paweł II jako apostoł Bożego Miłosierdzia położył teologiczne i egzystencjalne podwaliny pod drogę, którą prowadzi teraz Kościół papież Franciszek” — powiedział wieloletni sekretarz polskiego papieża, emerytowany metropolita krakowski kardynał Stanisław Dziwisz.

Liczba dnia

1 000 000

euro — tyle dodatkowo przeznaczył rząd Litwy na prace remontowe w Wileńskim Pałacu Kongresów i Narodowym Teatrze Opery i Baletu.

Łączymy się w smutku, podzielamy ból i składamy wyrazy serdecznego współczucia Prezesowi Fundacji „Samostanowienie”

Panu Stanisławowi Pieszce

z powodu śmierci ukochanej Żony

Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”

Strajk nauczycieli zawieszony, ale nie został dokończony

Justyna Giedrońc

Litewski Związek Zawodowy Pracowników Oświaty ogłosił zawieszenie strajku nauczycieli. Strajk został przełożony na koniec listopada.

— Pomimo że na razie nie osiągnęliśmy zakładanych celów, nie rezygnujemy ze swoich postulatów. Przedstawiliśmy je już wszystkim sejmowym frakcjom. Niektóre frakcje, przede wszystkim opozycyjne, wsparły nauczycieli w ich dążeniach. Zgłosiły już poprawki, które będą rozpatrywane przez posłów podczas omawiania projektu budżetu. Na ile mocne będzie poparcie posłów, okaże się 5 grudnia, gdy Sejm przyjmie budżet na 2024 rok — powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” Andrius Navickas, przewodniczący związków zawodowych organizujących strajk.

STRAJK ZOSTANIE WZNOWIONY, DOŁĄCZAJĄ KOLEJNE SZKOŁY

Nauczyciele należący do Litewskiego Związku Zawodowego Pracowników Oświaty rozpoczęli ogólnokrajową akcję protestu 28 września. Udział w niej wzięli pedagodzy ze 185 placówek edukacyjnych na terenie całej Litwy. 16 października do związku zawodowego dołączyli nauczyciele z jeszcze 20 placówek. Szacuje się, że stopniowo dołączą się kolejne szkoły, a do końca listopada ogółem będzie ich 360, czyli dwa razy więcej niż na początku strajku.

— 14 listopada w Sejmie rozpoczynają się dyskusje o projekcie budżetu na przyszły rok. Kolejne posiedzenie w tej kwestii zaplanowane jest na 23 listopada. 22 listopada nauczyciele będą kontynuowali strajk, w niektórych szkołach więc znowu nie będzie lekcji. 5 grudnia zamierzamy zorganizować akcję protestu pod gmachem Sejmu — zapowiada Andrius Navickas.

Rozmówca podkreśla, że strajk nie tylko podniósł świadomość zawodową nauczycieli, ale co ważne, rozpętał w społeczeństwie dyskusję, jak ma wyglądać szkoła.

■ Nauczyciele zawiesili strajkowanie do 22 listopada Fot. Marian Paluszkiwicz

BRAK PRAWNYCH UREGULOWAŃ

W poniedziałek większość strajkujących nauczycieli wróciła do pracy, chociaż faktycznie strajk się nie zakończył. Podczas gdy strajk jest formalnie w toku, każdy członek związku ma swobodę decydowania o tym, czy chce pracować, czy nie. Zdaniem prawników obowiązujące na Litwie akty prawne nie przewidują możliwości przerwania strajku. „Taka sytuacja, kiedy strajk jest zawieszony, ale niedokończony, nie ma prawnego uzasadnienia. Gdy chodzi o prawa związków zawodowych i organizację strajków, nie mamy ani bardzo szczegółowej praktyki, ani bardzo szczegółowych przepisów” — powiedziała dla BNS prof. Vida Petrylaitė z Wydziału Prawa Uniwersytetu Wileńskiego.

W ten sposób strajk nauczycieli może trwać w nieskończoność. Aby faktycznie zaprzestać strajku, trzeba go odwołać, zaś żeby go wznowić — trzeba go zorganizować ponownie po załatwieniu potrzebnych formalności.

POSTULATY ZWIĄZKOWCÓW

6 października resort edukacji podpisał umowę z Litewskim Związ-

kiem Zawodowym Oświaty i Nauki, Związkiem Zawodowym Oświaty i Nauki „Solidarumas”, Stowarzyszeniem Litewskich Związków Zawodowych Szkolnictwa Wyższego, Litewskim Związkiem Zawodowym „Sandrauga”. Litewski Związek Zawodowy Pracowników Oświaty nie podpisał umowy.

— Umowa, którą podpisali inni związkowcy, nie gwarantuje ani godnych wynagrodzeń, ani prestiżu zawodu nauczyciela, o czym rządzący wiele mówili przez ostatnie trzy lata. Nadal zamierzamy jej nie podpisywać. Obiecane w niej podwyżki nie zmieniają istotnie sytuacji finansowej nauczycieli — podkreśla Andrius Navickas.

W podpisanej umowie przewidziany jest dwuetapowy wzrost wynagrodzeń — od stycznia 2024 r. o 10 proc., zaś od września 2024 r. o tyle, żeby miesięczna płaca zarobkowa nauczyciela stanowiła 130 proc. przeciętnego krajowego wynagrodzenia miesięcznego. Strajkujący związek zawodowy żąda podwyżki o 15 proc. od stycznia 2024 r. oraz o kolejne 15 proc. od września. ■

Placówki edukacyjne nadal atakowane listami z groźbami o wybuchach

Honorata Adamowicz

Chociaż tym razem panika i niepokój są mniejsze, szkoły po raz kolejny zmuszone są zawiesić naukę i ewakuować dzieci.

— W piątek, po otrzymaniu informacji o bombie w Gimnazjum im. Ferdynanda Ruszczyca w Rudominie, dzieci zostały wysłane do domu i od razu poinformowano o tym rodziców. Szkoła była zamknięta, funkcjonariusze sprawdzali, czy nie ma bomby. Rodzice telefonicznie zostali o tym poinformowani. Gdy otrzymałam informację, długo nie czekając pojechałam do szkoły. Nie powiem, żeby dzieci się bały. Dla nich to była raczej atrakcja. Ja jako matka nie wierzyłam, że może być bomba, ale niepokój był tak duży, że nie mogłam zostać w domu. Bardzo dobrze, że szkoła poinformowała rodziców. Córka siostry chodzi do szkoły w Wilnie, tam także była ewakuacja, ale rodziców nie poinformowano. O tym dowiedziała się dopiero w domu córki — opowiada nam mama uczennicy z gimnazjum w rejonie wileńskim.

EWAKUOWANO WIELE SZKÓŁ

W piątek rano, 13 października, placówki edukacyjne na Litwie otrzymały masowe groźby ataku bombowego. Wiele szkół zostało ewakuowanych. W nocy 16 października policja otrzymała kolejne listy z groźbami, w których twierdzono, że materiały wybuchowe zostały podłożone w różnych obiektach i miały wybuchnąć w poniedziałek o godz. 12.12. W sumie takie e-maile zostały wysłane do około 1 500 odbiorców — podała policja.

— W poniedziałek nasza szkoła znów otrzymała list. Tym razem dzieci ewakuowano od 11.50, a o 12.50 wróciły na lekcje. Rodzicom tłumaczono, że to raczej nie ewakuacja, a ćwiczenia. W tym czasie szkoła była

W miniony piątek do placówek oświatowych w całym kraju dotarły setki listów z pogroźkami dotyczącymi materiałów wybuchowych pozostawionych w budynkach. W poniedziałek listy z podobną treścią nadal docierały.

sprawdzana. Ja kazałam córce wracać do domu. Nie wierzę, że to może być prawda, ale niepokój w środku jest. Nie wiem, czy pójdzie jutro do szkoły — opowiada zaniepokojona mama.

Część listów z groźbami o podłożonych bombach napisana została w języku rosyjskim. Wcześniej podobny atak cybernetyczny miał też miejsce na Łotwie oraz w Estonii.

JAK SIĘ ZACHOWAĆ W PRZYPADKU PROWOKACJI

W przypadku otrzymania takiego listu funkcjonariusze policji proszą, aby nie wpadać w panikę i natychmiast zadzwonić pod numer 112. Odradzają przekazywanie wiadomości za pośrednictwem portalu e-policja czy przesyłanie jej jako wiadomości e-mail na policję. Zgodnie z wytycznymi policji, w momencie zgłoszenia

na policję informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego należy zachować spokój i zebrać grupę osób, która będzie w stanie wdobyć odpowiednie rozwiązania przed przyjazdem funkcjonariuszy. Zadaniem takich osób powinna być ocena, czy wszystkie korytarze są wolne i otwarte w przypadku konieczności ewakuacji, informowanie innych członków organizacji o podjętych i planowanych decyzjach, a także robienie tego regularnie, zachęcanie do zachowania spokoju i informowanie ich o wymaganych działaniach.

Eksperti ds. cyberbezpieczeństwa ze swojej strony różnią się w ocenie takich ataków, ale zgadzają się co do jednego: są to prowokacje ze strony państw nieprzyjaznych Litwie i innym krajom bałtyckim, ale namierzenie sprawców może być niezwykle trudne. ■

W piątek po otrzymaniu informacji o bombie w Gimnazjum im. Ferdynanda Ruszczyca w Rudominie dzieci zostały wysłane do domu
Fot. nadesłane przez czytelnika, opr. A. K.

Konflikt Hamas-Izrael: „Zrobić wszystko, żeby to się nie rozprzestrzeniło”

Izrael oświadczył, że nie zamierza okupować Strefy Gazy. Celem operacji ma być zniszczenie Hamasu. Litwa oświadczyła, że jest za kontynuowaniem przekazywania pomocy humanitarnej dla Palestyńczyków oraz w razie potrzeby udzieli Izraelowi pomocy medycznej.

Izrael poinformował, że Hamas przetrzymuje 199 zakładników, wśród których są kobiety, dzieci oraz osoby w podeszłym wieku. „Posiadamy pewne informacje dotyczące miejsca pobytu tych osób w Strefie Gazy. Mogę zapewnić, że nie przeprowadzimy żadnych ataków, które mogłyby zagrozić ich bezpieczeństwu” — oświadczył kontradmirał wojska izraelskiego Daniel Hagari.

„NIE JESTEŚMY ZAINTERESOWANI OKUPACJĄ STREFY GAZY”

Dwaj izraelscy dyplomaci, stały przedstawiciel przy ONZ Gilad Erdan oraz ambasador w USA Michael Herzog, podkreślili, że celem wojskowej operacji nie jest okupacja palestyńskiej enklawy. „Nie jesteśmy w żaden sposób zainteresowani okupacją Strefy Gazy lub pozostaniem na tym terytorium. Walczymy jednak o nasze przetrwanie” — oświadczył Erdan. Herzog również wykluczył możliwość okupacji. Zdaniem dyplomatów celem jest wyzwolenie zakładników oraz zniszczenie Hamasu.

Stany Zjednoczone próbują tonować nastroje w regionie. Prezydent Joe Biden porównał atak Hamasu na Izrael do Holocaustu, ale przestrzegł władze Izraelu przed okupacją. „7 października może być nazwany izraelskim 11 września” — podkreślił prezydent USA. Dodał, że obecna eskalacja konfliktu nie wyklucza powstania państwa palestyńskiego. „Nie teraz. Na pewno nie teraz, ale Izrael rozumie, że większa część ludności palestyńskiej nie popiera Hamasu lub Hezbollahu” — oświadczył Biden.

Sekretarz stanu USA Antony Blinken w ostatnich dniach odwiedził oficjalnie: Izrael, Jordanię, Bahrajn,

Katar, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Arabię Saudyjską i Egipt. „To, co usłyszałem od praktycznie każdego partnera, to była determinacja, podzielana opinia, że musimy zrobić wszystko, co możliwe, aby zapewnić, że to nie rozprzestrzeni się na inne miejsca” — poinformował dziennikarzy Blinken.

ROLA UNII EUROPEJSKIEJ

Sara Nowacka z Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, w swej analizie z ubiegłego tygodnia, napisała, że w uregulowaniu sytuacji na Bliskim Wschodzie nadal dużą rolę może odegrać Unia Europejska. UE ze względu na bycie największym dostawcą pomocy humanitarnej dla Autonomii Palestyńskiej (AP), jak pisze ekspertka, nadal cieszy się względną sympatią Palestyńczyków. „Dla UE największy potencjał ograniczenia konfliktu będzie mieć współpraca z państwami, które są w stanie wpłynąć na Hamas — Katar i Egiptem, na rzecz uwolnienia izraelskich zakładników i dostarczenia pomocy humanitarnej do Gazy. Władze UE mogą

też wraz z pozostałymi państwami arabskimi przeciwdziałać rozprzestrzenieniu się przemocy w innych częściach Palestyny, np. utrzymując wsparcie finansowe dla AP” — czytamy w ekspertyzie.

Gitanas Nausėda wraz z liderami krajów europejskich potępił barbarzyński atak Hamasu na Izrael. Litwa zapowiedziała, że jeśli Izrael będzie potrzebował pomocy medycznej, to na pewno nasz kraj ją udzieli. „Prośby na razie nie było, ale w razie potrzeby zrobilibyśmy wszystko, co jest potrzebne” — oświadczył w poniedziałek minister zdrowia Arūnas Dulskys. Minister spraw zagranicznych Gabrielius Landsbergis powiedział, że Litwa stoi na stanowisku, aby przekazywać pomoc humanitarną mieszkańcom Strefy Gazy. „Jeśli pojawiają się podejrzenia, że pomoc może trafić w ręce terrorystów, to wówczas taka pomoc ma być wstrzymana” — zaznaczył szef litewskiej dyplomacji.

Szacuje się, że w trwającym ponad tydzień konflikcie po stronie palestyńskiej zginęło co najmniej 2 750 osób, a po stronie Izraela 1 400. ■

Opr. Antoni Radczenko

■ Sekretarz stanu USA, Antony Blinken, odwiedził szereg krajów Bliskiego Wschodu, w tym również Izrael Fot. EPA-ELTA

Biden: Rosja, zajmując Ukrainę, wejdzie do Polski

Prezydent Stanów Zjednoczonych Joe Biden oświadczył, że pomoc dla Ukrainy powinna być kontynuowana, ponieważ kolejnym celem Rosji może być Polska. Strona ukraińska nie wykluczyła, że Moskwa może ponownie wykorzystać Białoruś do eskalacji konfliktu.

POMOC JEDNOCZEŚNIE DLA UKRAINY I IZRAELA

Joe Biden w minioną niedzielę udzielił wywiadu stacji CBS. Prezydent USA zaznaczył, że mimo oporu w Kongresie Ameryka jest zobowiązana do udzielania dalszej pomocy wojennej Ukrainie.

„Wyobraźmy sobie, co się stanie. Powiedzmy, że wstrzymamy pomoc, Rosja zajmie Ukrainę i wejdzie do Polski albo na Białoruś. Jesteśmy wtedy na wojnie. My, Stany Zjednoczone, na wojnie” — ostrzegął Biden, którego zdaniem USA są w stanie jednocześnie pomagać Izraelowi toczącemu wojnę z Hamasem oraz broniącej się przed rosyjską agresją Ukrainie. „Jesteśmy Stanami Zjednoczonymi Ameryki, na litość boską!” — skwitował tę kwestię Biden.

Z kolei James Nixey, ekspert Królewskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych (Chatham House) w Londynie, w rozmowie z PAP oświadczył, że nie można mówić o przegranej Ukraińców. „Nie uważam, by Ukraińcy w jakikolwiek sposób przegrywali tę wojnę. Nieustannie zaskakują nas w ciągu tych 600 dni. Ale Ukraińcom coraz trudniej jest wygrać. Tak samo jak niemożliwe jest zwycięstwo Rosjan. To znaczy, Rosjanie zdali sobie sprawę, że to niemożliwe już w pierwszym miesiącu wojny, kiedy wycofali się spod Kijowa. Sądzę, że wyraźne zwycięstwo którejkolwiek ze stron jest mało prawdopodobne. Jest to możliwe, ale mało prawdopodobne. Będziemy widzieć raczej jakąś formę przedłużającego się konfliktu, być może nawet zamrożonego konfliktu, ale myślę, że

■ Joe Biden oświadczył, że pomoc dla Ukrainy powinna być kontynuowana

bardziej prawdopodobne są trwające nadal walki” — powiedział ekspert.

WALKI O AWDIJIWKĘ

W ostatnim czasie w Ukrainie toczą się zaciekle walki wokół Awdiijiwki. Początkowo rosyjska propaganda twierdziła, że rosyjskie wojska szybko poruszają się na tym kierunku. Teraz prokremlowscy blogerzy zaczynają pisać, że tempo rosyjskiej ofensywy znacznie zmalało. Zauważył to amerykański think tank, Instytut Badań nad Wojną (ISW), w swym poniedziałkowym raporcie. Zdaniem ekspertów Władimir Putin próbuje obecnie tonować zbyt optymistyczne nastroje. „Jest mało prawdopodobne, by siły rosyjskie osiągnęły w najbliższym czasie istotny przełom albo odcięły siły ukraińskie w tej miejscowości, a potencjalne większe zdobycze wymagałyby zapewne znacznego i długotrwałego zaangażowania ludzi i materiałów” — wskazano w dokumencie ISW.

Ośrodek Studiów Wschodnich w swej analizie pisze, że utrzymanie Awdiijiwki jest ważne dla Ukrainy. „Rejon wokół Awdiijiwki ma pierwszoplanowe znaczenie dla frontu w Donbasie, gdyż pozwala Ukraiń-

com utrzymywać Donieck w zasięgu ognia artylerii polowej i działania dronów. Oznacza to możliwość prowadzenia stałej obserwacji tego miasta oraz ostrzeliwania znajdującej się tam infrastruktury wojskowej wroga przy użyciu najtańszych i masowych narzędzi rozpoznania i walki” — podkreślają polscy eksperci.

Rzecznik prasowy ukraińskiej Straży Granicznej, Andrij Demczenko, oświadczył, że Rosja może ponownie wykorzystać Białoruś do ataku na Ukrainę. „Teraz sytuacja jest pod absolutną kontrolą Straży Granicznej i innych sił obronnych kraju, które wzmocniły ten sektor. Mogę powiedzieć, że Rosja nie posiada tam wystarczająco sił, aby dzisiaj nam realnie zagrażać. Tym niemniej, musimy być gotowi na każdy scenariusz” — oświadczył przedstawiciel ukraińskich pograniczników, dodając, że Rosja w każdej chwili może powrócić do „białoruskiego scenariusza”. Na samym początku pełnowymiarowej agresji Rosji na Kijów rosyjskie wojska szły właśnie z Białorusi. Na początku kwietnia 2022 r. Rosjanie wycofali się z tego odcinka. ■

Opr. Antoni Radczenko
Fot. EPA-ELTA

Zmiana stylu życia: „Najważniejsze to uwierzyć w swoje siły i zmieniać się dla siebie”

Niekiedy może wydawać się niemal niemożliwe, aby wyrwać się z rutyny. Kiedy trudno jest znaleźć czas dla siebie, przyjaciół lub hobby, zmiany stylu życia są odkładane na później, ponieważ wymagają jeszcze większej motywacji i determinacji.

TWÓRZMY
zdrowotnie korzystne
NAWYKI!

Przedsiębiorczyni Ugnė Usevičiūtė dzieli się swoim osobistym doświadczeniem — schudła 140 kilogramów. Wyjaśnia, jak i dlaczego zdecydowała się zdrowiej odżywiać, więcej poruszać i jak wygląda teraz jej codzienna aktywność.

ŻYCIE KRĘCIŁO SIĘ TYLKO WOKÓŁ PRACY

Według Usevičiūtė, nie było konkretnego powodu, dla którego zdecydowała się na zdrowszy styl życia: „Nie cierpiałam na żadne choroby, nie czułam presji ze strony otoczenia. W tamtym czasie czułam, że prowadzę »normalne« życie — wszystko kręciło się wokół pracy, byłam skupiona na sukcesie biznesowym, miałam mało rozrywki i życia osobistego, nie uprawiałam aktywności fizycznej, nie dbałam o siebie, o to co i kiedy jem, byłam przepracowana” — wspomina.

Nagle, pewnego dnia, wpadła na pomysł, że musi pozbyć się nadwagi, więc nie czekając na nowy rok, poniedziałek, pierwszy dzień miesiąca czy następnego poranek, rozpoczęła realizować swój plan — jeść zdrowiej i więcej się poruszać: „Kiedy wróciłam do domu, wyrzuciłam wszystkie niezdrowe produkty z domu i poszłam na spacer — tak to się zaczęło.

„Nie powinieneś jeść mięsa z warzywami, ale warzywa z mięsem” — mówi Ugnė Usevičiūtė **Fot. Simona Banytė**

TALERZ Z JEDZENIEM STAŁ SIĘ BARDZIEJ KOLOROWY I ZRÓŻNICOWANY

Ugnė Usevičiūtė przyznaje, że nie napotkała żadnych trudności w zmianie stylu życia, ponieważ opracowała plan, aby cały proces był jak święto i aby uniknąć jakiegokolwiek dyskomfortu.

„Nie stosowałam żadnych diet, nie liczyłam kalorii, nie ważyłam produktów. Jadłam dużo i starałam się, aby potrawy, które jadłam, były smaczne i pięknie się prezentowało” — opowiada.

Przestrzegała następujących podstawowych zasad: jedz 4 posiłki dziennie, zawsze o tej samej porze, bez przekąsek, bez dodatku cukru, ograniczaj potrawy tłuste i z mąki, jedz tylko jedzenie domowej roboty i nie kupuj

przetworzonych produktów ze sklepu, a tylko produkty wartościowe.

„Moje talerze z posiłkami były zawsze duże, pełne kolorowego i zróżnicowanego jedzenia, aby uzyskać wystarczającą ilość składników odżywczych. Gdybym miała określić moją receptę na sukces w jednym zdaniu, byłyby to jedzenie warzyw z mięsem, a nie mięsa z warzywami” — zauważyła.

NIE OBWINIAŁA SIĘ ZA CHWILE SŁABOŚCI

Dla kobiety, która dokonała radykalnej zmiany w swoim stylu życia, najważniejszą rzeczą jest wiara w to, co robisz — zasada, która ma zastosowanie w każdej sytuacji:

8.>>

„Jeśli nie wierzysz w siebie, jeśli długo rozmyślasz, jeśli się wahasz, jeśli nie czujesz się silna, istnieje duże ryzyko, że nie osiągniesz swojego celu. Bardzo ważne jest również, aby schudnąć dla siebie, a nie po to, aby zmieścić się w nową sukienkę lub zadowolić kogoś innego. Nie chodzi o fizyczne piękno, ale o możliwość komfortowego życia”.

Kobieta przyznaje, że na jej drodze do transformacji było kilka chwil słabości — czasami nie mogła się powstrzymać od jedzenia słodczy lub innych potraw, które były niedopuszczalne w okresie redukcji masy ciała podczas różnych świąt. Jednak nie osądzała siebie za te kilka okazji, ponieważ nie miały one wpływu na ogólny wynik.

DZIĘKI ZMIANIE STYLU ŻYCIA ODNALAZŁA MIŁOŚĆ DO SIEBIE

Rozmówczyni opowiada, że zmiana stylu życia zmieniła wszystko — jej życie osobiste, pracę i priorytety w życiu, a także pojawiło się dużo miłości do samej siebie. Każde spojrzenie w lustro dodawało jej otuchy: „Kiedy lubisz siebie, zyskujesz dużo pewności siebie. Ludzie, którzy są pewni siebie, są inaczej akceptowani przez otoczenie, więc koło się zamyka — miłość do siebie zamienia się w miłość do innych i przynosi sukces w tym, co robisz”.

Obecnie U. Usevičiūtė nie wyobraża sobie życia bez codziennych porannych ćwiczeń, bez robienia co najmniej 20 tys. kroków każdego dnia, bez podróżowania i spełniania swoich marzeń.

„Odwiedziłam już 50 krajów, ale marzę o podróżowaniu po całym świecie. Chcę również wspiąć się na co najmniej 10 szczytów — do tej pory zdobyłam jeden” — dzieli się swoimi osobistymi ambicjami.

Jest szczęśliwa, że nie zmieniła tylko jednego elementu swojej codziennej rutyny, takiego jak dieta, ale dokonała radykalnej zmiany całego swojego stylu życia: „Nie mam wątpliwości, że był to klucz do mojego sukcesu, dobrego samopoczucia i wyników, które osiągnęłam dzisiaj. A przede wszystkim jestem zadowolona z faktu, że moje nawyki żywieniowe ustabilizowały się i od prawie sześciu lat z powodzeniem utrzymuję wagę w tym samym miejscu”.

ZNALEZIENIE WEWNĘTRZNEJ MOTYWACJI JEST NIEZBĘDNE DLA SUKCESU

Dr Laima Bulotaitė, profesor na Wydziale Filozofii Uniwersytetu Wileńskiego, powiedziała, że wszyscy ludzie są różni i normalne jest odczuwanie negatywnych emocji podczas próby zmiany

stylu życia. „Może się wydawać, że wszyscy cieszą się życiem, relaksują się w domu, jedzą słodycze i nie przybierają na wadze, ale jesteś jedyną osobą, która zмага się z wprowadzeniem zmian” — mówi L. Bulotaitė.

Według profesor, jeśli zmiana zachowania jest niepokojąca, oznacza to, że robisz coś złe, wybrałaś niewłaściwą drogę lub nie wiesz dokładnie, dlaczego to robisz. Dlatego pierwszym krokiem jest spojrzenie do wewnątrz i zrozumienie motywów zmiany. „Negatywnych emocji i nawrotów najczęściej doświadczają ci, którzy sami nie odpowiadają na te pytania i których motywy do zmiany zachowania są zewnętrzne — ktoś ci doradził, ale sam nie byłeś tego świadomy” — wyjaśnia.

Według Bulotaitė zdrowie fizyczne jest nierozdzielnie związane ze zdrowiem psychicznym i emocjonalnym. Musisz więc zrozumieć, że jeśli wzmocnisz swoje ciało fizyczne, będziesz więcej się ruszać i ćwiczyć, twój nastrój się poprawi, będziesz mieć lepsze emocje i jaśniejsze myśli”.

Zam. 2726

Projekt „Twórzmy korzystne dla zdrowia nawyki!” jest wspierany finansowo ze środków Państwowego Funduszu Wzmacniania Zdrowia Społecznego

Robi się cieplej: Wilno ogłosiło początek sezonu grzewczego

Władze miasta Wilna w poniedziałek, 16 października, rozpoczęły sezon grzewczy. Jak zapowiedziały, cena ciepła ma być o 10 procent niższa niż w październiku ubiegłego roku.

Sezon grzewczy 2023-2024 w Wilnie rozpoczynają od niższej ceny ciepła niż w październiku ubiegłego roku, która w tym roku wynosi 8,02 ct/kWh. Prognozuje się, że cena utrzyma się na podobnym poziomie, gdzie średnia wyniosła 8,01 ct/kWh.

Po podjęciu przez Samorząd Miasta Wilna decyzji o włącze-

niu ogrzewania, ciepło dotrze do mieszkańców w ciągu najbliższych dni. Pierwszego i drugiego dnia ogrzewanie zostanie włączone w dzielnicach: Fabianiszki, Szeszkinia, Zameczek, Stare Miasto, Śnipiszki, Karolinki, Leszczyniaki, Nowa Wilejka, Bołtupie, Grzegorzewo.

W drugim i trzecim dniu ogrzewanie zostanie włączone w dzielnicach: Antokol, Żyrmuny, Poszyłajcie, Wierszuliszki, Justyniszki, Zwierzyniec, Nowe Miasto i Kirtimai.

W trzecim i czwartym dniu ogrzewanie zostanie włączone w

dzielnicach: Ponary, Nowy Świat, Rossa, Wilcza Łapa, Werki.

Jeśli po upływie wyznaczonego terminu grzejniki w domu nie nagrzewają się, warto skontaktować się z firmami zajmującymi się serwisem ogrzewania wewnętrznego danego bloku mieszkalnego.

Mieszkańcy o niższych dochodach mogą, jak co roku, zwrócić się do Wydziału Świadczeń Społecznych miasta Wilna o rekompensatę kosztów ogrzewania swoich domów. Rekompensaty przyznawane są za cały sezon grzewczy. ■

L24.lt

35. zbiórka Banku Żywności. „Coraz więcej potrzebujących”

Honorata Adamowicz

Ofiarowane przez mieszkańców produkty nieodpłatnie zostaną przekazane dla najbiedniejszych. Podczas akcji udało się zebrać 245 tys. jednostek produktów.

— Można powiedzieć, że akcja się udała. Nasza kampania odbyła się w 71 miastach na całej Litwie, we wszystkich sklepach LIDL, Maxima i Rimi, IKI, Utenos prekyba, Norfa i Varsaris, łącznie w 367 punktach. W akcji udział wzięło 276 różnych litewskich organizacji. Pomagało ponad 6 000 wolontariuszy. Udało się zebrać 245 tys. jednostek produktów, to trochę mniej niż w ubiegłym roku. Podczas tegorocznej akcji można było zauważyć, że wielu ludziom żyje się ciężiej — powiedziała „Kurierowi Wileńskiemu” Miglė Petronytė, kierowniczka działu komunikacji Banku Żywności.

LICZBA OSÓB WSPIERANYCH WZROSŁA O PRAWIE 60 TYS.

W porównaniu z ubiegłym rokiem, podczas gdy przed sezonem grzewczym odnotowano silny wzrost liczby osób ubiegających się o pomoc żywnościową, liczba osób wspieranych obecnie wzrosła o prawie 60 000. Według danych Eurostatu opublikowanych w lipcu tego roku, 8,3 proc. populacji Unii Europejskiej ma poważne trudności z zapewnieniem sobie odpowiednich warunków życia, co stanowi wzrost o cały punkt procentowy w porównaniu z ubiegłym rokiem.

Co piąta osoba w kraju jest zagrożona ubóstwem, a co dziewiąta przyznaje się do braku środków finansowych, nawet na zakup żywności.

— Na Litwie z każdym rokiem przybywa coraz więcej ludzi potrzebujących. Właśnie dlatego fundusz charytatywny i pomocowy Maisto bankas już po raz trzydziesty piąty z

W dniach 13-14 października już po raz 35. Maisto Bankas (Bank Żywności) organizował w supermarketach i w sklepach spożywczych w całym kraju zbiórkę żywności.

rzędu organizuje zbiórkę żywności na Litwie. W ubiegłym roku Bank Żywności wspierał 173 tys. osób, w tym roku 230 tys. Liczba biednych wzrosła o 60 tys. Niestety, nasza organizacja nie może pomóc wszystkim potrzebującym. Zakres, w jakim nasza organizacja jest w stanie pomóc, zależy przede wszystkim od wsparcia, jakiego udzielają nam ludzie — tłumaczy Petronytė.

20 LAT DZIAŁALNOŚCI

Organizacja charytatywna Maisto Bankas działa na Litwie od ponad 20 lat. Banki Żywności w całej Europie przygotowują się na trudny rok, ponieważ rosną ceny produktów i usług, dlatego coraz więcej ludzi jest zmuszona prosić o pomoc w postaci żywności.

— O ile w przeszłości liczba osób proszących o pomoc była wysoka wśród seniorów, osób niepełnosprawnych i bezrobotnych, o tyle

obecnie o pomoc ubiegają się również osoby pracujące, np. rodzice przeżywający rozwód, samotni rodzice z niepełnosprawnymi dziećmi, osoby będące na chorobowym zwolnieniu, a ostatnio wzrosła też liczba osób proszących, które ucierpiały w wyniku katastrof — podsumowuje kierowniczka działu komunikacji Banku Żywności.

Jesień i zima to najtrudniejszy okres dla ludzi biednych, ponieważ dochodzą wydatki za ogrzewanie, są potrzebne ciepłe buty czy kurtki.

— Myślę, że pod koniec października liczba osób potrzebujących jeszcze bardziej wzrośnie. Bardzo ważne, aby pomóc tym, którzy pomocy potrzebują dzisiaj, dlatego też w tym roku, jak nigdy, prosiliśmy, żeby każdy, kto może, kupił konserwę mięsną czy rybną. Kogo na co stać — podsumowuje Miglė Petronytė. ■

TVP
WILNO

Organizacja charytatywna Maisto Bankas działa na Litwie od ponad 20 lat
Fot. Marian Paluszkiwicz

Gospodarcze skutki wojny w Izraelu odczuje również Litwa

Honorata Adamowicz

Wybuch konfliktu zbrojnego w Izraelu wpłynie na globalne łańcuchy dostaw i ceny surowców, zwłaszcza ropy naftowej. Choć geograficznie Litwa znajduje się daleko od konfliktu, skutki tych wydarzeń mogą być wkrótce odczuwalne również tutaj.

— Skutki wojny w Izraelu na pewno odczujemy i my. Teraz przede wszystkim powstaje pytanie: jak zmienią się ceny ropy naftowej? Na razie tych zmian nie odczuwamy, jeszcze kilka tygodni temu ropa naftowa kosztowała prawie 95 dolarów za baryłkę, a w poniedziałek (10 października) kosztowała 86 dolarów za baryłkę. Ceny mogą wzrosnąć z dnia na dzień i bardzo trudno jest dzisiaj coś prognozować. Największe obawy budzą prawdopodobne ataki terrorystyczne na infrastrukturę Bliżniego Wschodu, gdzie znajdują się rurociągi naftowe i transport morski — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Tadas Povilauskas, ekonomista SEB banku.

UCIERPI SEKTOR TURYSTYCZNY

— Każdego roku na Litwę przyjeżdżało wielu turystów z Izraela. Cenili nasze sanatoria, chętnie tam spędzali czas i korzystali z usług SPA. Teraz ich brak na pewno odczują SPA w Birsztanach i Druskiennikach. Brak turystów z Izraela na pewno negatywnie wpłynie na sektor turystyczny — zaznacza Povilauskas.

Greta Ilektytė, ekonomistka Swedbanku, obecną wojnę w Izraelu porównuje do wojny Jom Kippur, która miała miejsce 50 lat temu i wywołała również pierwszy na świecie kryzys naftowy. Wówczas, w 1973 r. cena ropy wzrosła czterokrotnie, przyczyniając się do wysokiej inflacji w USA i krajach Europy Zachodniej.

— Mamy wiele podobieństw z dzisiejszymi wydarzeniami. Ceny ropy nie wzrosną tak bardzo jak w 1973 r., ale wyższe ceny ropy utrzymają się dłużej, zwłaszcza, jeśli obecna

Brak turystów z Izraela na pewno negatywnie wpłynie na sektor turystyczny na Litwie **Fot. Marian Paluszkiewicz**

sytuacja ulegnie eskalacji. Oznacza to nie tylko inflację na wyższych poziomach przez dłuższy czas, większą niepewność, ale także wpływ na politykę pieniężną banków centralnych — wyjaśnia Ilektytė.

W 1973 r. świat był silnie uzależniony od ropy naftowej, a popyt na nią gwałtownie rósł z każdym rokiem. Dzisiejsze gospodarki, automatyzacja i rosnąca popularność samochodów elektrycznych oznaczają, że zależność od ropy jest znacznie mniejsza.

KWESTIA ROPY NAFTOWEJ

— Tak czy inaczej, zależność nadal istnieje, a znaczny wzrost cen ropy może przyczynić się do wzrostu cen towarów i usług. Wyższe ceny ropy naftowej nie tylko prowadzą bezpośrednio do wyższych kosztów paliwa, ale także przyczyniają się do wyższych cen produktów końcowych, takich jak droższa żywność. Wynika to z faktu, że wiele paliwa zużywają maszyny rolnicze, które są potrzebne do uprawy surowców do produkcji, a następnie transportu ich do konsumenta końcowego — zaznacza Greta Ilektytė.

Jak mówi, ryzyko jest większe, jeśli dojdzie do eskalacji konfliktu. Zwłaszcza, jeśli do wojny przyłączy się Hezbollah, który kontroluje południowy Liban i jest znacznie potężniejszy niż Hamas.

— Gdyby konflikt rozprzestrzenił się na Iran, istnieje również ryzyko, że wpłynie to na cieśninę Ormuz, kluczową arterię żeglugową, której zamknięciem Teheran groził już wcześniej. Cieśnina jest jedyną drogą morską z bogatych w ropę krajów Zatoki Perskiej, transportującą jedną piątą światowej ropy — wyjaśnia ekonomistka.

Jak mówi nasza rozmówczyni, Iran jest dość ważnym eksporterem ropy naftowej. Pomimo nałożonych sankcji, Iranowi udało się wyeksportować znaczną ilość ropy i obejść te sankcje. Mówi się, że USA pozwoliły na to, ponieważ jest to szkodliwe dla Rosji.

— Jeśli konflikt miałby być kontynuowany lub eskalowany, USA i inne kraje prawdopodobnie wprowadziłyby sankcje i ograniczyłyby import ropy naftowej z Iranu. Byłaby to sytuacja korzystna dla Rosji, której ropa mogłaby zająć większą część rynku — reasumuje ekonomistka. ■

Ambasador Konstanty Radziwiłł: „Są jeszcze nierozwiązane sprawy”

Antoni Radczenko

Ambasador oświadczył zebranych dziennikarzom, że relacje polsko-litewskie są bardzo dobre, ale niestety są sprawy, które warto rozwiązać.

„Za tydzień będzie ważna rocznica, o której się mało mówi. Nie będzie to okrągła rocznica, ale bardzo ważna” — oświadczył na wstępie ambasador RP na Litwie Konstanty Radziwiłł. Dyplomata nawiązał w ten sposób do 232. rocznicy uchwalenia Zaręczenia Wzajemnego Obojga Narodów, czyli szczegółowych przepisów wykonawczych do Konstytucji 3 maja. Dokument uchwalony przez Sejm Czteroletni między innymi potwierdzał unię dwóch państw, ale powoływał wspólny zarząd nad wojskiem i skarbem. Komisja Wojskowa Obojga Narodów oraz Komisja Skarbowa Obojga Narodów miały się składać z równej liczby przedstawicieli Korony i Litwy.

Poza tym zapewniono alternatywę Korony i Litwy w kierownictwie Komisji Skarbowej i Wojskowej z zastrzeżeniem, że kasa skarbową Wielkiego Księstwa Litewskiego pozostawać miała na Litwie. Sprawy sądowe Komisji Skarbowej dotyczące obywateli WKL rozpatrywane miały być przez osobny sąd skarbowy powołany dla Litwy.

NAZWY TOPONIMICZNE

Nawiązując do Zaręczenia Wzajemnego ambasador podzielił się z zebranymi refleksjami na temat współczesnych stosunków polsko-litewskich. Zdaniem dyplomaty obecne stosunki między dwoma krajami są bardzo dobre praktycznie na wszystkich płaszczyznach. To dotyczy współpracy wojskowej,

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej, z okazji zbliżającej się rocznicy uchwalenia Zaręczenia Wzajemnego Obojga Narodów, zorganizowała w ubiegły piątek briefing prasowy.

„Na pewno Polska docenia postęp w zapisywaniu nazwisk osób narodowości polskiej z użyciem liter »w« i dwuznaków” — mówi Konstanty Radziwiłł

handlowej czy w dziedzinie infrastruktury.

„To pokazuje, że nasze relacje są niesamowicie dobre, które budują nie tylko konkretne połączenia w konkretnych sprawach, ale następuje bardzo wyraźny wzrost wzajemnego zaufania właściwie w każdym formacie. Jesteśmy w takim momencie nie po to, żeby zepsuć atmosferę, ale żeby pracować nad rozwiązaniem pewnych spraw. (...) Są jeszcze nierozwiązane sprawy, to są kwestie mniejszości polskiej na Litwie. Chociaż i tutaj dostrzegamy wyraźny postęp. Na pewno Polska docenia postęp w zapisywaniu nazwisk osób narodowości polskiej z użyciem liter „w” i dwuznaków. Jak też przywrócenie egzaminu z języka polskiego na maturze. Nie można jednak nie zauważyć, że oczekiwania zarówno społeczności polskiej na Litwie oraz Rzeczypospolitej Polskiej są takie, aby pójść jeszcze jeden lub kilka kroków da-

lej. Mam na myśli takie sprawy jak: dwujęzyczne tablice toponimiczne w miejscach zamieszkania Polaków, możliwość używania znaków diakrytycznych w zapisie imion i nazwisk czy możliwość zdawania egzaminu z języka polskiego, podobnie jak z języka litewskiego, czyli na poziomie podstawowym i rozszerzonym. Poza tym solidne gwarancje dla szkolnictwa w języku polskim, które uznałyby raz na zawsze, że szkoły przeznaczone dla mniejszości narodowych, dla mniejszości polskiej, muszą być traktowane w sposób szczególny. Co jest zresztą w praktyce części krajów Europy” — oznajmił Konstanty Radziwiłł.

Zdaniem ambasadora kwestie polskie warto rozwiązać systemowo poprzez przyjęcie nowej ustawy o mniejszościach narodowych. O czym, w ubiegłym tygodniu, wspominała przewodnicząca Sejmu Viktorija Čmilytė-Nilsen.

12.>>

„Powinno to się odbyć w duchu ratyfikowanej przez Litwę Ramowej Konwencji o Ochronie Mniejszości Narodowych Rady Europy. Ciesząc się z tego, co wynika z naszej wspólnej i wspaniałej historii oraz przygotowując się do świętowania naszego 30-lecia podpisania Traktatu o przyjaźni, myślę, że teraz jest dobry czas, żeby tego dokonać” — podkreślił szef polskiej placówki dyplomatycznej.

POMOC UKRAINIE

Ambasador został poproszony o skomentowanie słów premiera Mateusza Morawieckiego, że Polska teraz nie przekazuje Ukrainie uzbrojenia. Radziwiłł zaznaczył, że słowa szefa rządu zostały błędnie zinterpretowane. Jego kraj nadal pozostaje sojusznikiem Ukrainy, a hub w Rzeszowie bez zakłóceń dalej spełnia swoją rolę.

„Polska była, jest i będzie prymusem w zakresie pomocy dla Ukrainy we wszystkich możliwych formatach, w tym humanitarnym.

Zwracam uwagę, że od początku wojny do teraz granicę polsko-ukraińską przekroczyło blisko 17 milionów osób. Już nie wracając nawet do początku wojny, trzeba powiedzieć, że dziś, wczoraj, przedwczoraj od 3 do 5 tys. osób deklaruje się jako uchodźcy. Drugi wymiar polityczny. Polska była, jest i będzie krajem, który wspiera w przyspieszaniu integracji zarówno w Unii Europejskiej oraz NATO. Zwracam uwagę, że to nie jest tylko deklaracja polityczna, ale również konkrety. Bo to jest ciężka praca wypełniania kryteriów unijnych z jednej strony” — wytłumaczył dyplomata, dodając, że obecnie Polska sama się dozbraja.

WSPÓŁPRACA REGIONALNA

Został poruszony też temat nowego rządu na Słowacji, który oświadczył, że zamierza nie dostarczać broni dla Ukrainy. Ambasador zaznaczył, że nie patrząc na różnicę zdań w pewnych kwestiach, współpraca regionalna jest bardzo potrzebna.

„Niezależnie od tego, że teraz wojna na Ukrainie jest pierwszym punktem zainteresowania wszystkich państw w regionie. Polska chce i będzie podtrzymywać różnego rodzaju relacje nie tylko w kontekście samej wojny. Nie byłoby właściwe sprowadzanie naszych problemów, różnic zdań w obrębie Grupy Wyszehradzkiej do jednego tematu. To dotyczy na przykład naszych relacji z Węgrami. Mimo różnic są sprawy, o których nadal chcemy rozmawiać” — oświadczył dyplomata, nawiązując do stosunku obecnych władz w Bratysławie i Budapeszcie do okazywania pomocy militarnej Ukrainie.

Radziwiłł też podkreślił, że zarówno Słowacja oraz Węgry są członkami takich formatów jak Trójmorze, Bukaresztańska Dziewiątka czy Unia Europejska oraz NATO. Na razie nikt nie chce rezygnować z członkostwa w tych inicjatywach. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

■ Ambasador sądzi, że obecne stosunki między dwoma krajami są bardzo dobre praktycznie na wszystkich płaszczyznach

Duchniewicz: Ludzie chcą inwestować w swój rozwój, jeśli stworzy się im możliwości

„Tak naprawdę najtrudniejsza jest konkurencja o specjalistów tam, gdzie są bardzo wysokie zarobki w sektorze prywatnym” – zauważa mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz, z którym rozmawiamy o perspektywach edukacji i pracy dla mieszkańców rejonu.

Ilona Lewandowska: w dniu 9 października Samorząd Rejonu Wileńskiego podpisał umowę o współpracy z Uniwersytetem Michała Römera. Jakich korzyści z tej współpracy mogą spodziewać się mieszkańcy rejonu?

Robert Duchniewicz: Nie jest to pierwsza umowa z wyższą uczelnią, jaką w ostatnim czasie podpisaliśmy. Zależy mi bardzo na poprawie sytuacji oświaty w rejonie wileńskim i niewątpliwie dobra współpraca z uczelniami może w tym pomóc. Podpisaliśmy już umowę z Vilnius Tech, na zatwierdzenie czeka umowa z Uniwersytetem Wileńskim. Wybieramy partnerów tak, by reprezentowali różne dziedziny. Vilnius Tech jest dla nas ważnym partnerem, gdyż może pomóc nam

wesprzeć rozwój kulturalny, turystyczny, architektoniczny oraz inżynierski rejonu wileńskiego. Uniwersytet może nam w tym pomóc poprzez konsultacje specjalistów, ale także przez studentów, którzy odbędą praktyki w naszym rejonie. Partnerstwo z Uniwersytetem Michała Römera ma natomiast znaczenie dla sektora administracji publicznej, przyciągania profesjonalistów prawników do pracy w administracji samorządowej i jej instytucji, a także dla podnoszenia kwalifikacji urzędników i pracowników instytucji budżetowych. Ponadto dla rejonu wileńskiego szczególnie ważne są studia pedagogiczne, które Uniwersytet Michała Römera również prowadzi. Ważne jest dla nas również to, że ten uniwersytet nawią-

zał współpracę z Uniwersytetem w Białymstoku i zaangażował się w kształcenie pedagogów, którzy mogą pracować w języku polskim. Właśnie takich nauczycieli szczególnie nam potrzeba. Współpraca z Uniwersytetem Michała Römera pozwala również kształcić się naszym pracownikom na bardzo dogodnych warunkach, z czego bardzo wiele osób już korzysta.

W tym roku ok. 20 kierowników rejonowych placówek oświatowych podjęło studia II stopnia na Uniwersytecie Michała Römera. Czy pojawiły się jakieś dodatkowe zachęty, okoliczności motywujące do podjęcia studiów przez tak dużą liczbę osób?

Stworzyliśmy bardzo dogodne warunki i ludzie to zauważyli.

15.>>

■ 9 października Samorząd Rejonu Wileńskiego podpisał umowę o współpracy z Uniwersytetem Michała Römera

14.>>

Myślę, że w dzisiejszych czasach doskonale rozumiemy wartość kształcenia się, inwestowania w podnoszenie własnych kwalifikacji zawodowych. Ludzie chcą się rozwijać, inwestować w siebie, po prostu trzeba im stworzyć odpowiednie warunki. Daliśmy możliwość podjęcia studiów na bardzo dobrych warunkach finansowych i bardzo wiele osób odpowiedziało. Ta spora liczba osób, które chcą się dalej kształcić, wynika po prostu ze zrozumienia realiów, w jakich żyjemy. Dziś jedno studia nie wystarczają na całe życie. Świat się zmienia i człowiek musi się dokształcać, jeśli chce cieszyć się z dobrej, opłacalnej pracy.

Ze względu na swe położenie rejon wileński musi konkurować o specjalistów z Wilnem. Jakimi korzyściami samorząd może przyciągać potencjalnych pracowników?

Rzeczywiście, położenie rejonu wileńskiego ma swoje dobre i złe strony. Z jednej strony znajdujemy się tuż obok stolicy, a więc w zasięgu niewielu kilometrów kształcą się specjaliści i potencjalni nasi pracownicy, a z drugiej strony – nie jest łatwo ich przyciągnąć do pracy w rejonie ze względu na konkurencję z Wilnem. Budżety stolicy i rejonu wileńskiego są bardzo nierówne. Samorząd stołeczny może zapewnić o wiele lepsze warunki finansowe, proponując korzyści jak np. dodatkowe 300 euro dla nauczyciela, który rozpoczyna pracę w Wilnie. My oczywiście nie możemy zapewnić podobnych warunków. Dla mieszkańca rejonu nie stanowi problemu dojeżdżanie do Wilna do pracy, więc zatrzymanie specjalistów nie jest łatwe. Mamy jednak swoje propozycje. Nauczyciele, którzy pracują w rejonie, otrzymują zwrot kosztów dojazdu do pracy, podpisujemy umowy stypendialne ze studentami, którzy zobowiązują się pracować przez określony czas w rejonie wileńskim.

Jakich specjalistów najbardziej brakuje w rejonie wileńskim?

Brak specjalistów jest odczuwalny na całej Litwie. My też od-

Umowę o współpracy podpisali mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz i prof. Inga Žalėnienė, rektor Uniwersytetu Michała Rōmera

czujemy te ogólne braki, a więc brakuje nam specjalistów IT i specjalistów z obszaru nauk ścisłych. Jeśli mówić o specyfice naszego rejonu, to odczuwamy przede wszystkim bardzo duży brak pedagogów, zwłaszcza znających język polski. Nie jest tajemnicą, że wielu nauczycieli zachęcanych jest do powrotu z emerytury i rozpoczęcia pracy na nowo. Zawsze oczywiście brakuje lekarzy, ale z tym problemem sobie radzimy. Nasza centralna przychodnia, po uzgodnieniu z radą rejonu, może dofinansowywać studia medyczne,

Ludzie chcą się rozwijać, inwestować w siebie, po prostu trzeba im stworzyć odpowiednie warunki. Daliśmy możliwość podjęcia studiów na bardzo dobrych warunkach finansowych i bardzo wiele osób odpowiedziało. Ta spora liczba osób, które chcą się dalej kształcić, wynika po prostu ze zrozumienia realiów, w jakich żyjemy. Dziś jedno studia nie wystarczają na całe życie.

jeśli brakuje nam jakiegoś specjalisty, pod warunkiem, że będzie on pracował w rejonie przez pewien czas. To się sprawdza i nie mamy wielkich problemów. Tak naprawdę najtrudniejsza jest konkurencja o pracowników tam, gdzie są bardzo wysokie zarobki w sektorze prywatnym. W naszej administracji brakuje specjalistów w dziedzinie budownictwa, architektów. Takich ludzi bardzo trudno jest przyciągnąć, gdyż administracja samorządowa nie może zapewnić im zapłaty porównywalnej z tą, którą oferują firmy prywatne. Mamy naprawdę wolne etaty, na które nie ma chętnych. Młodzi ludzie z tego rodzaju wykształceniem porównując perspektywy pracy, jakie są w sektorze prywatnym i samorządzie, nie mają wątpliwości, gdzie pracować. Szukamy sposobów, by ich przyciągnąć. Dyskutujemy o możliwości zaoferowania dodatkowego ubezpieczenia zdrowotnego, myślimy o innych zachętach, bo samo wynagrodzenie to jeszcze nie wszystko. ■

Rozmawiała
Ilona Lewandowska
Fot. vrsa.lt

W Wilnie upamiętniono Józefa Mackiewicza

Józef Mackiewicz dołączył do grona znanych i zasłużonych dla Wilna twórców. W Zaułku Literackim odsłonięto tablicę upamiętniającą znanego polskiego pisarza, dziennikarza, publicystę.

Justyna Giedrońc

„Jedynie prawda jest ciekawa” — to motto życiowe Józefa Mackiewicza, który w swej twórczości dążył do ukazania prawdy. Jako pisarz chciał być wiarygodnym świadkiem historii, w której uczestniczył. Dlatego te słowa zostały umieszczone na tablicy, której autorem jest wileński rzeźbiarz Rafał Pieślak. Artysta zauważa, że do stworzenia takiej właśnie tabliczki zainspirowała go twórczość Józefa Mackiewicza.

„Przeczytałem, jak żył, co przeżywał. Zrozumiałem, że doznane przeżycia pozostawiły blizny, dlatego na marmurowej tabliczce pojawiły się połączone elementy upodobniające właśnie te blizny. W tle widoczny jest tekst, z którego wybrałem jedno zdanie: »Jedynie prawda jest ciekawa« — mówił podczas uroczystości odsłonięcia tabliczki Rafał Pieślak.

Instytut Polski w Wilnie o upamiętnienie Józefa Mackiewicza starał się od trzech lat.

„Uznaliśmy, że zdanie to jest ciągle aktualne, nieważne, kiedy Mackiewicz by je napisał. Żyjemy w bardzo ciekawych czasach i myślę, że każdy, jeżeli popatrzy wokół siebie, to sobie uzmysłowi, że są to słowa, o których wszyscy powinniśmy pamiętać. Stąd dobór tego cytatu na tabliczkę” — zaznaczyła Dorota Mamaj, dyrektorka placówki.

Pomysł zrealizowano dzięki wsparciu finansowemu spółki Orlen Lietuva.

„To nie pierwsze takie wydarzenie, które wspieramy jako Orlen. 10 lat temu odsłonięta została tabliczka na ulicy Białostockiej, gdzie Józef Mackiewicz mieszkał ze swoim bratem Stanisławem »Catem« Mackiewiczem” — zaznaczył Michał Rudnicki, dyrektor generalny Orlen Lietuva.

W ramach wydarzenia w Domu Sygnatariuszy odbyła się dyskusja „Tylko prawda jest ciekawa. Aktualność myśli Józefa Mackiewicza”.

Tabliczkę autorstwa Rafała Pieślaka, upamiętniającą Józefa Mackiewicza, odsłoniли Dorota Mamaj oraz Michał Rudnicki

Józef Mackiewicz był pierwszym Polakiem, który jeszcze w czasie II wojny światowej badał ślady zbrodni katyńskiej. Pisał zawsze o tematach trudnych i niejednoznacznych. Niezależnie, czy były to powieści, czy artykuły prasowe, bohaterem jego utworów stawał się człowiek uwikłany w skomplikowane mechanizmy historii. Do jego najsłynniejszych

dzieł należą: „Kontra”, „Sprawa pułkownika Miasojedowa”, „Nie trzeba głośno mówić” i „Lewa wolna”, w której w przejmujący sposób opisał dramatyczne wydarzenia z wojny polsko-bolszewickiej. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

TVP
WILNO

W dyskusji udział wzięli: dr Mindaugas Kvietkauskas, dr Andrzej Puksztó oraz Leonardas Vilkas, tłumacz powieści Mackiewicza na jęz. litewski

Most w Wołokumpiach w stanie awaryjnym. Wciąż czeka na remont, nie tylko on

Justyna Giedrojc

Termin rozpoczęcia robót został przesunięty na wiosnę 2024 r.

— Ruch transportu na moście w Wołokumpiach nie jest wstrzymany, ale od 2021 r. obowiązują ograniczenia w ruchu pojazdów ciężarowych. Zakazany jest ruch pojazdów o masie przekraczającej 40 ton. Pierwszy pas jezdni przeznaczony jest wyłącznie dla transportu publicznego — powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Gabrielius Grubinskas, rzecznik prasowy Samorządu Miasta Wilna.

RUCH JEST UTRUDNIONY

Duże zmiany w organizacji ruchu nie ucieszyły kierowców. Na moście o każdej porze dnia powstają duże zatory, ruch jest szczególnie utrudniony w godzinach szczytu. Spółka Sweco, która za 36 tys. euro zobowiązała się przygotować projekt rekonstrukcji, nie wywiązała się z obietnicy na czas. W samorządzie początkowo rozważano nałożenie kary pieniężnej za nadmierne opóźnianie lub też ogłoszenie nowego przetargu. Ostatecznie postanowiono dopracować już istniejący projekt i nowego przetargu nie ogłaszać.

— Eksperci po dokonaniu analizy projektu rekonstrukcji mostu mieli sporo zastrzeżeń. Obecnie są one rozpatrywane, prace nad projektem jeszcze trwają. Szacuje się, że roboty ruszą dopiero wiosną 2024 r. Most ten jest niezwykle ważnym obiektem infrastruktury komunikacyjnej, dlatego będą dokładane starania, aby przebudowa w jak najmniejszym stopniu wpływała na codzienne podróże mieszkańców Wilna. Zgodnie z umową, za przekroczenie terminów realizacji projektu, na spółkę będą nałożone kary pieniężne — informuje Grubinskas.

Znajdujący się w stanie awaryjnym most w Wołokumpiach nie doczeka się w tym roku obiecanego remontu. Stołeczny samorząd planował do końca tego roku przeprowadzić gruntowną przebudowę tego obiektu.

NAJDŁUŻSZY STOŁECZNY MOST WYMAGA WZMOCNIENIA

W 2020 r. podczas corocznego przeglądu mostów stwierdzono, że most wymaga wzmocnienia oraz gruntownej odbudowy. Eksperti stwierdzili, że część lin podtrzymujących most zardzewiała, niezbędne jest też wzmocnienie pokrycia mostu oraz stalowej konstrukcji pomostów. W 2007 r. część tej konstrukcji już była wzmacniana.

Most w Wołokumpiach jest najdłuższym mostem w Wilnie. Jego długość wynosi 341,5 m. Wybudowana w 1972 r. żelazobetonowa konstrukcja dla samochodów i pieszych o szerokości 21 m łączy dzielnicę Żyrmuny z dzielnicą Wołokumpie. Do 1975 r. most ten był też najdłuższy na Litwie. Wyprzedził go most Jurbarkas nad Niemnem, który do dziś jest najdłuższym mostem samochodowym w kraju. Jego długość wynosi 494 m.

Dyrekcja Dróg Samochodowych informuje, że stan techniczny 73

krajowych mostów można ocenić jako zły lub bardzo zły. W 2022 r. wyremontowano ok. 50 mostów i wiaduktów.

MOST W PONARACH

Jak poinformował samorząd stołeczny, pilnie potrzebują rekonstrukcji dwa wileńskie mosty. Oprócz mostu w Wołokumpiach nad Wilią jest to most Kazbėjū w dzielnicy Ponary nad rzeką Vokė. Most o długości 27 m i szerokości 6 m został wybudowany w 1935 r. Od 2018 r. ruch samochodowy jest tu wstrzymany, a sam obiekt jest przeznaczony wyłącznie dla pieszych i rowerzystów. W końcu ub. roku samorząd rozpoczął prace nad projektem rekonstrukcji mostu. Szacuje się, że zostanie odnowiony w ciągu najbliższych kilku lat.

W tym roku żaden stołeczny most nie był gruntownie remontowany, jedynie odnawiany jest wiadukt na szosie ejszyskiej. Prace remontowe zostaną zakończone w tym roku. ■

Zakładano, że most Valakampiu zostanie odremontowany do końca br., jednak prace rozpoczną się dopiero wiosną 2024 r. Fot. Marian Paluszkiwicz

Odstraszacz zwierzyny na samochód. Policja przypomina o sprawdzonym wynalazku

Honorata Adamowicz

Jesień to czas intensywnej migracji dzikich zwierząt. Każdego roku na Litwie odnotowuje się około dwóch tysięcy wypadków z udziałem dzikiej zwierzyny, a na drogach giną nie tylko tysiące zwierząt, ale i ludzie. Dlatego też policja wraz ze spółką UAB Autoaibė przypominają o korzyściach ultradźwiękowych gwizdków odstraszających dzikie zwierzęta.

SPOSÓB NIENOWY, ALE NADAL MAŁO ZNANY

— Gwizdki ultradźwiękowe to żadna nowość. W sprzedaży są od kilku dobrych lat. Niestety, ale mało kto o nich wie. Dlatego też postanowiliśmy wraz z funkcjonariuszami policji powiedzieć kierowcom o zaletach tych gwizdków. Te gwizdki są niedrogie, kosztują 4,5-12 euro. Każdy kierowca, zwłaszcza ten, który jeździ poza miastem, powinien nabyć taki gwizdek. Kierowcy z Finlandii, Szwecji, Norwegii, Niemiec i innych krajów od dawna korzystają z takich urządzeń — powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Ignas Pusvaškis, dyrektor UAB Autoaibė.

Wypadki z udziałem kierowców, którzy zderzyli się z dzikimi zwierzętami, nie są rzadkością na litewskich drogach. Pojazdy są najczęściej uszkodzane, ale ludzie również odnoszą obrażenia, a zwierzęta giną. Statystyki takich wypadków rosną nie tylko wiosną (maj), ale także jesienią, zwłaszcza w październiku i listopadzie, a zimą — w grudniu. W ubiegłym roku w tych trzech miesiącach doszło do 1 600 kolizji ze zwierzętami.

— Myślę, że warto zainwestować kilka euro w ten gwizdek, żeby na drodze czuć się bezpieczniej. Zderzenie ze zwierzyną leśną, na przykład łosiem, jeleniem czy z dzikiem, może być tragiczne w skutkach. To są zwierzęta, które ważą od ponad stu, do

„Na zwierzynę nie ma sposobu”. Czyżby? Litewska policja i partnerzy przypominają o ultradźwiękowych gwizdkach. Te, wydając dźwięk samoistnie podczas jazdy, odstraszają zwierzęta.

Litewska policja przypomina o korzyściach ultradźwiękowych gwizdków odstraszających dzikie zwierzęta **Fot. lkpt.policija.lrv.lt**

nawet kilkuset kilogramów. Pamiętajmy, że dzikie zwierzęta są najbardziej aktywne o zmierzchu i o świcie. Warto pamiętać, że sarny, jelenie i dziki żyją w stadach. Za pojedynczym osobnikiem mogą podążać kolejne. Dlatego, jeżeli zauważymy przebiegające przez drogę zwierzę, należy zachować szczególną czujność, zwolnić i jechać wyjątkowo ostrożnie, ponieważ za jednym osobnikiem może biec jeszcze kilka — apeluje o czujność kierowców Ignas Pusvaškis.

JAK DZIAŁAJĄ GWIZDKI?

Zakres częstotliwości dźwięków słyszanych przez zwierzęta jest znacznie szerszy niż u ludzi. Ludzie zazwyczaj słyszą dźwięki o częstotliwości 40 kHz i więcej, podczas gdy większość dzikich zwierząt ma górny zakres częstotliwości 16-20 kHz. Na przykład zakres słyszalności bydła wynosi od 16 Hz do 40 kHz.

Dźwięki powyżej 20 kHz nazywane są ultradźwiękami. To właśnie ultradźwięki są emitowane przez gwizdki bezpieczeństwa, gdy pojazd porusza się z prędkością co najmniej 50 km/h. Działają one w oparciu o przepływ powietrza. Dźwięk ma zasięg do 400 metrów i odstrasza większość dzikich i domowych zwierząt od przekraczania drogi. Dla ludzi sygnał jest prawie niesłyszalny, ponieważ działa na częstotliwościach 16-20 kHz. Wewnątrz samochodu ani ludzie, ani zwierzęta nie słyszą dźwięku. Instalacja gwizdków zajmuje tylko kilka minut. Małe płytki, na których umieszczane są gwizdki, można łatwo przykleić do samochodu. Najpopularniejsze miejsca montażu znajdują się na czarnej powierzchni w pobliżu lusterek bocznych, na przednim zderzaku, między kratkami, gdzie przepływ powietrza nie jest zatrzymywany lub na słupkach dachowych, zwanych klaksonami. ■

Konkurs dla miłośników poezji „Piękna i waleczna – Grażyna”

W 1823 r. w drukarni Józefa Zawadzkiego w Wilnie ukazała się nieduża książeczka. Był to „Poezji Adama Mickiewicza” II tom, w którego skład, oprócz „Dziadów” części II i IV, weszła „Grażyna. Powieść litewska”.

Z okazji 200. rocznicy wydania poematu Adama Mickiewicza „Grażyna” zapraszamy do udziału w Konkursie Poetyckim „Piękna i waleczna – Grażyna”.

Konkurs jest skierowany do każdego, kto w poezji odnajduje radość życia!

Warunki konkursu:

- Przyjmujemy prace pisane w jęz. litewskim i polskim.
- Objętość pracy – do jednej strony wydruku komputerowego.
- Gatunek poetycki oraz temat pracy – dowolne. Szczególnie mile będą widziane prace poświęcone Grażynie Adama Mickiewicza.

Prace przyjmowane są do **20 listopada 2023 roku**. Prace prosimy przysyłać na adres: leokadija.askelovic@muziejus.vu.lt

Uczestników prosimy o podanie następującej informacji:

- imię, nazwisko;
- wiek;
- numer telefonu;
- e-mail.

Wyniki konkursu będą ogłoszone 20 grudnia 2023 roku o godz. 16.00 w Muzeum Adama Mickiewicza (Vilnius, Bernardinų g. 11).

Zwycięzcom zostaną wręczone dyplomy oraz upominki.

Biorąc udział w Konkursie, uczestnik (lub jego przedstawiciel – osoba pełnoletnia, gdy uczestnik

jest osobą niepełnoletnią) wyraża zgodę na publikowanie utworów i zdjęć uczestnika w przestrzeni publicznej.

Informacja dodatkowa:
tel.: (8 5) 279 18 79

Organizatorzy:

Muzeum Uniwersytetu Wileńskiego
Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego

Czułe słówka

„Kocham cię”, „Ślicznie wyglądasz”, „Dziękuję, że przypomniłaś mi o imieninach mamy”, „Stęskniłam się za tobą” — choć te słowa odnoszą się do różnych sytuacji, to wszystkie wyrażają uczucia wobec osoby, która jest ich adresatem.

Problem w tym, że z czasem popadamy w rutynę i przestajemy odzywać się w taki sposób do partnera. Ze szkodą dla związku, bo czuła komunikacja to jeden z jego filarów. Docenieni partnerzy są bardziej zmotywowani do wzajemnej troski i czują większą satysfakcję z relacji.

Z równą czułością warto odnosić się także do siebie samego. Nie czekajmy, aż inni nas skomplementują — sami mówmy sobie, że ładnie dziś wyglądamy, że dobrze się zachowaliśmy czy coraz lepiej nam idzie jazda samochodem...

Pozytywny dialog z samym sobą ma wielką moc.

Wyniki eksperymentów przeprowadzonych przez naukowców uniwersytetu w stanie Michigan oraz z Uniwersytetu Kalifornijskiego dowodzą ponadto, że w przypadku tzw. self-talk znaczenie ma nie tylko to, co mówimy, ale i w jaki sposób. Najlepiej mówić o sobie w trzeciej osobie (ona lub on). Raport z badań wskazuje nawet, że używanie takiej formy pozwala być bardziej obiektywnym w ocenie przeszłych wydarzeń oraz tego, co planujemy zrobić.

Fot. Freepik.com

Wielowieka tradycja kobiecego „nicnieznaczenia” i... „teściowofobii”

Dwie kobiety z emocjonalnym stosunkiem do jednego mężczyzny — to się nie może udać. Taki jest stereotyp. Jednak w stosunkach teściowych i synowych wiele się ostatnimi laty zmienia na lepsze.

Może jedna z drugą nigdy nie wdałyby się w tę walkę, gdyby tylko wiedziały, że nie sposób jej wygrać. Behawioryści zwierząt mawiają, że samce gryzą się do pierwszej krwi. Samice — do ostatniej. Na gruncie Homo sapiens oznacza to, że zwąśnione kobiety nie odpuszczają nigdy. Nie jak mężczyźni, że dadzą sobie po razie, a potem następuje ciepły uścisk dłoni. Nie. Kobiety, raz ustawione w kontrze, prowadzą walkę rozłożoną w czasie na wieki wieków. Skrytobójczą, podstępną, partyzantką. Krew się nie poleje, a w każdym razie nie będzie widać plamy. Jedynie którejś może serce pęknie. Taką właśnie siłę potrafi mieć bierna agresja, czyli pojedynek na złośliwości, afronty, szyderstwa, gesty, miny, przewracanie oczami, marszczenie brwi, chrząknięcia, fochy, dąsy i wielkie obrazy oraz inne manifestacje w relacji. Nie wspominając o plotkach, pomówieniach, nastawianiu jednych przeciw drugim, czyli gigantycznej, choć z pozoru cichej manipulacji. I tak dzień po dniu, krok po kroku. Z żelazną konsekwencją, w duchu

wielowiekowej tradycji kobiecego nicnieznaczenia i nicniemówienia głośno i wprost.

Nie ma się co dziwić, że kobiecego gniew, wściekłość, bunt — nie mogąc wybuchnąć za jednym razem, do końca — przeistoczyły się w jad sączony powoli, w mniejszych dawkach. Ale przez to szczególnie trujący. Dwie kobiety z emocjonalnym stosunkiem do jednego mężczyzny — to się nie może udać. Taki jest stereotyp. Podobno w stosunkach teściowych i synowych wiele się ostatnimi laty zmienia na lepsze, jak każda z relacji także ta ewoluuje z czasem w rozmaitych kierunkach.

Znane jest jednak pojęcie penterafobii, które oznacza wręcz patologiczny lęk przed teściową. Samo słowo pochodzi z połączenia greckich: penthera, czyli teściowa, i fobos, czyli nienawiść bądź strach. Jest to specyficzny stan, który różni się od dyskomfortu, ponieważ może poważnie wpłynąć na zdrowie psychiczne i fizyczne. Penterafobia wywołuje bowiem stany lękowe, kołatanie serca, nadmierne pocenie się, zadyszkę, ataki paniki, niekontrolowany płacz, problemy z mówieniem. Wskazówką do zdiagnozowania penterafobii jest zresztą usilne unikanie teściowej pod różnymi, mniej lub bardziej ważnymi pretekstami. ■

W stosunkach teściowych i synowych wiele się ostatnimi laty zmienia na lepsze
Fot. Freepik.com

Jak poradzić z obniżonym nastrojem w okresie jesienno-zimowym

Obniżony nastrój w okresie jesienno-zimowym (określany m.in. jako depresja sezonowa) naukowo nazywany jest SAD. Fot. Pixabay.com

Coraz szybciej robi się ciemno, mała ilość światła słonecznego może powodować tymczasowy spadek nastroju. Są jednak osoby, które bardzo trudno znoszą zmniejszony dopływ światła słonecznego w okresie jesienno-zimowym.

Obniżony nastrój w okresie jesienno-zimowym (określany m.in. jako depresja sezonowa) naukowo nazywany jest SAD czyli seasonal affective disorder. Jego przyczyną jest przede wszystkim niedobór światła słonecznego, który powoduje obniżenie poziomu serotoniny. Zmniejszona ilość światła zaburza również rytm dobowy organizmu: szyszynka zaczyna produkować więcej melatoniny — hormonu snu. To może powodować większą senność i spadek samopoczucia. Jednak u większości ludzi nie spowoduje to trwałego obniżenia samopoczucia, które trwa aż do wiosny. Objawów depresji sezonowej doświadczą ok. 5 proc. populacji.

Objawy SAD: zmęczenie, senność podczas dnia, apatia, smutek, obniżenie nastroju, pesymistyczne myślenie, rozdrażnienie, duży apetyt na słodkie, przybieranie na wadze, spadek libido, zaburzenia snu, brak zainteresowań, poczucie, jakby życie straciło smak.

Naukowcy polecają stosowanie fototerapii czyli terapii światłem. Me-

todo polega na naświetlaniu twarzy lampą o natężeniu od 2,5 tys. do 10 tys. luksów. Kuracja powoduje przywrócenie prawidłowej pracy zegara biologicznego. Jest skuteczna w 80 proc. przypadków. Jeśli nie działa, a objawy depresji bardzo utrudniają funkcjonowanie, lekarz psychiatra może zapisać leki antydepresyjne, ale i one nie zawsze pomagają. Urlop w ciepłym kraju w okresie zimowym może naładować wewnętrzne baterie i znacznie złagodzić objawy depresji (choć obecnie będzie to trudne do zrealizowania). Oglądanie komedii powoduje wytwarzanie w mózgu większej ilości endorfin, które poprawiają samopoczucie. Rozwijanie pasji pozwoli na pewien czas poczuć się lepiej. Stosowanie techniki relaksacji w pozycji leżącej, w towarzystwie odpowiedniej muzyki, wprowadzi mózg w stan alfa, czyli relaksu i kreatywności, zmniejszy napięcie psychofizyczne i poprawi samopoczucie. Słuchanie pozytywnej muzyki. Ubieranie się na kolorowo i otaczanie się kolorami przypomni nam o wiosnie i lecie. Taniec (czy też inna forma ruchu) pomoże pomóc obudzić energię do życia. Kontakt z naturą (spacery po lesie, wyjazd w góry, nad morze, etc.) naładuje pozytywną energią i pomoże prze-trwać ten czas. ■

Uważność w rozmowie

Najważniejsze w komunikacji miłości jest umiejętność słuchania drugiej osoby i uznania tego, co słyszysz, za prawdziwe. Ale także wspieranie słowem myśli, celów, opinii i pomysłów partnera, bycie troskliwym, no i oczywiście odnoszenie się do niego czy niej z szacunkiem. Wydaje się proste, ale w praktyce jest bardzo trudne. W związku dwojga ludzi potrzebna jest jasna, czuła i bezpośrednia rozmowa podkreślona odpowiednimi gestami.

Podczas sporu często mówimy przydużonym głosem, szybko wyrzucając słowa, krzyżujemy przy tym ramiona, a całe ciało przyjmuje pozycję obronną. To naturalne — nikt nie potrafi w każdej sytuacji zachować spokoju i opanowania. Jednak w chwili, gdy czujemy, że wręcz gotują się w nas emocje, warto całkiem świadomie spróbować mówić wolniej, przyjaźniej i nie tak twardo. Dostrzegajmy przy tym sygnały wysyłane przez nasze ciało oraz kondycję partnera. Wszystko zależy od intencji i kontekstu.

Jeśli czujesz, że tęsknisz, że kochasz i chcesz powiedzieć to partnerowi czy partnerce — zrób to! Ale słowa to jedno. Do tego dochodzą jeszcze czyny. Jeśli ktoś jednocześnie zapewnia o swoich uczuciach i rani tego, kogo rzekomo kocha, to nie jest miłość, a manipulacja.

Strony opr. H.A. na podst. zwierciadło.pl Fot. Freepik.com

Abp Jędraszewski przy grobie św. Jana Pawła II: „módlmy się o dar Ducha Świętego”

Do modlitwy o dary Ducha Świętego dla uczestników odbywającego się w Rzymie Synodu o synodalności, a także dla wszystkich Polaków zachęcał podczas porannej Eucharystii przy grobie św. Jana Pawła II w bazylice watykańskiej abp Marek Jędraszewski.

Poranną Mszę św. koncelebrowali wraz z nim kardynałowie Konrad Krajewski i Grzegorz Ryś, przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski, abp Stanisław Gądecki, abp Zbigniew Stankiewicz z Rygi, bp Dariusz Kałuża MSF z diecezji Bougainville w Papui Nowej Gwinei, bp Aleksander Jazłowiecki, biskup pomocniczy kijowsko-żytomierski oraz około 50 kapłanów.

Nawiązując do odczytywanego w liturgii mesjańskiego proroctwa Malachiasza, które zapowiadało, że „wzjedzie słońce sprawiedliwości”, abp Marek Jędraszewski odniósł je do wyboru kard. Karola Wojtyły na papieża. Metropolita krakowski zauważył, że był to pontyfikat ciężkiej pracy, by wszędzie, gdzie pielgrzymował Ojciec Święty, otwierać drzwi dla Chrystusa. „Był jak słońce, które ze swoim światłem, docierało na wszystkie kontynenty świata. Był ze wschodu, z Polski, co wtedy, w dniu wyboru, dla wielu było ogromnym szokiem” — mówił arcybiskup.

Zwrócił uwagę na pierwsze słowa Jana Pawła II po wyborze 16 października 1978 r., w których wybrzmiewało całkowite zaufanie do Matki Bożej. Było to echo jego biskupiego a później papieskiego zawołania: „Totus Tuus”. „Z jednej strony ogromne zaufanie pokładane w Matce Najświętszej, a z drugiej strony opieka, jaką cieszył się z Jej strony. Opieka, która przyjęła kształt cudownej interwencji w dniu 13 maja 1981 r. na tym samym Placu św. Piotra. Nie miał prawa przeżyć zamachu, którego stał się wtedy ofiarą. Przeżył, bo — głęboko wierzył — dokonało się to dzięki nadzwyczajnej interwencji Matki Najświętszej w Jej fatimskim znaku” — mówił abp Marek Jędraszewski.

Karol Wojtyła jako Jan Paweł II na balkonie bazyliki św. Piotra w dniu wyboru
Fot. wikimedia

Nawiązując do odczytywanego w liturgii mesjańskiego proroctwa Malachiasza, które zapowiadało, że „wzjedzie słońce sprawiedliwości”, abp Marek Jędraszewski odniósł je do wyboru kard. Karola Wojtyły na papieża.

Nawiązując do fragmentu odczytanej Ewangelii: „o ileż bardziej Ojciec z nieba da Ducha Świętego tym, którzy Go proszą” metropolita krakowski zaznaczył, że Jan Paweł II nieustannie prosił o zstąpienie Ducha Świętego, a my Polacy szczególnie pamiętamy Jego wołanie z 2 czerwca 1979 r. na Placu Zwycięstwa w Warszawie. „Wołam, ja, syn polskiej ziemi, a zarazem

ja: Jan Paweł II papież, wołam z całej głębi tego tysiąclecia, wołam w przeddzień święta Zesłania, wołam wraz z wami wszystkimi: Niech zstąpi Duch Twój! Niech zstąpi Duch Twój! I odnowi oblicze ziemi. Tej Ziemi!”.

W tym kontekście arcybiskup modlił się o „zstąpienie Ducha Świętego — Ducha miłości i prawdy” na wszystkich uczestników Synodu Biskupów o synodalności, który trwa właśnie w Rzymie oraz „na naszych rodaków, aby podjęli naukę Jana Pawła II odnośnie do naszej Ojczyzny, zwłaszcza w duchu jego pielgrzymki z 1991 r., kiedy mówił, jak kierując się Dekalogiem na nowo uczynić Polskę krajem ludzi prawdziwie wolnych”. „Niech zstąpi Duch Święty na nas” — zakończył arcybiskup. ■

„Figurant” – film o świecie bezpieki inwigilującej Karola Wojtyłę

Wchodzący 20 października na ekrany polskich kin „Figurant” Roberta Glińskiego to opowieść bardziej o niemoralnym świecie komunistycznej bezpieki niż obiekcie jej inwigilacji — bp. Karolu Wojtyłę.

Grający głównego bohatera Mateusz Więclawek nie do końca jednak umie sprostać psychologicznie skonstruowanej roli funkcjonariusza SB. Uroczysta premiera filmu odbyła się w ub. tygodniu w Multikinie Złote Tarasy w Warszawie.

„Figurant” to opowieść o agencji komunistycznej służby bezpieczeństwa, który przez 20 lat inwigilował Karola Wojtyłę. Oczami protagonisty obraz w unikalny sposób pokazuje znane fakty: walkę o budowę kościoła w krakowskiej Nowej Hucie i inwigilację środowisk kościelnych prowadzoną przez SB. Film Roberta Glińskiego nie jest opowieścią biograficzną o przyszłym papieżu. Karol Wojtyła jest tu tylko katalizatorem działań skazanych zresztą, jak wiemy, na niepowodzenie. W pewnym momencie owe próby znalezienia „haków” na Wojtyłę ocierają się zresztą o satyrę, co pokazuje bezradność całego aparatu komunistycznej bezpieki wobec przyszłego papieża.

W centrum uwagi jest kto inny — sam funkcjonariusz bezpieki. Dla awansów, pieniędzy i kariery bohater filmu coraz dalej przesuwając granice moralnych kompromisów, a inwigilacja Karola Wojtyły staje się jego obsesją. Bohater wchodzi coraz głębiej w wyizolowany, niemoralny świat tajnych służb i stacza się w otchłań samotności, zła i zbrodni. Można tu wyczuć zamysł, by w osobie Bronka Budnego pokazać postać skomplikowaną, z jednej strony zatracającą się w pracy operacyjnej, podchodzącą entuzjastycznie do kolejnych zadań zwierzchników. Z drugiej strony nie dorosłego do roli męża i ojca, a wręcz podporządkowującego relacje z najbliższymi sprawom służbowym. Nie byłaby to oczywiście pierwsza w historii polskiego kina próba psychologizowania działań ludzi będących częścią maszyny totalitarnego reżi-

mu, którzy oprócz chłodnego egzekwowania rozkazów, są też członkami społeczeństwa, na pozór trudnymi do odróżnienia w tłumie, jak właśnie Budny przechadzający się po krakowskich Plantach z aparatem fotograficznym na ramieniu. Można jednak odnieść wrażenie, że Mateusz Więclawek nie jest w stanie udźwignąć tej roli, wydaje się zbyt delikatny i empatyczny nawet jak na postać, w której dobro i zło walczą jak równy z równym. Z roli adepta sztuki inwigilacji, w jakiej widzimy go w pierwszych kadrach

filmu, nie „wyrasta” już do końca tej historii.

Film zdecydowanie jednak warto zobaczyć co najmniej dla samego kunsztu reżyserskiego Roberta Glińskiego, świetnych zdjęć i montażu oraz ogólnego zamysłu, by w czarno-białą tonację opowieści o funkcjonariuszu Bronku Budnym wpleść archiwalia Kroniki Filmowej z epoki Władysława Gomułki. Buduje to nie tylko pełen niepokoju klimat tamtych czasów, ale wręcz współtworzy kolejne sekwencje filmu.

KAI

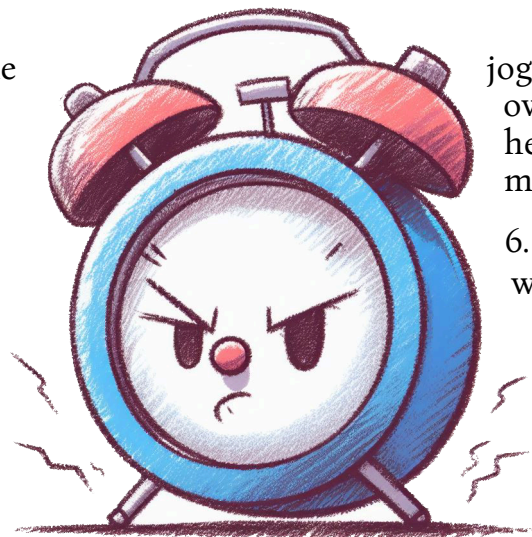

Siemanko! Dni stają się coraz krótsze, a noce wydłużają się w nieskończoność. Tylko sobie przypomnijcie, co robiliście o godzinie 19.20 jeszcze dwa miesiące temu. A teraz? To już głęboka noc! Aaaaaa!

Jak tu wstać i szykować się do szkoły, kiedy na dworze ciemno, a pod ciepłą kołdrą jest tak przyjemnie? Oto kilka magicznych rad!

1. Kilka razy poprzeciągajcie się jak kotek.
2. Na moment otwórzcie okno i wpuście świeżego powietrza.
3. Ciepłym strumieniem wody opłuczcie plecy i kręgosłup.
4. Włączcie muzykę o radosnym rytmie.
5. Na śniadanie koniecznie zjedzcie

jogurt lub twarożek z owocami i wypijcie ziołową herbatę (na przykład miętową lub imbirową).

6. Przemyślcie, jakie czekają was tego dnia wyzwania.

7. Sprawdźcie, czy macie wszystko, czego będziecie potrzebowali.

8. Zjedzcie śniadanie, to najważniejszy posiłek dnia!

Jesień właściwa, złota jesień

Jesień to okres zamierania roślinności. Początek jesieni wyznacza żółknięcie liści lipy drobnolistnej, klonu zwyczajnego i brzozy brodawkowatej, w miastach kasztanowca. Kwitnie zimowit jesienny.

Przy sprzyjającym układzie pogodowym ta piękna kolorystycznie faza może trwać stosunkowo długo, choć zwykle

obejmuje okres od początku października do jego końca. W ujęciu termicznych pór roku pokrywa się z początkowym okresem jesieni - gdy średnia temperatura dobowa maleje od 10°C do 5°C i z tej reakcji stopniowo zamiera roślinność.

Psychotest – dla młodych piłkarzy Trener, zawodnik czy samotnik?

1. Najbardziej lubię:

- ☉ – grać w piłkę;
- ☼ – oglądać mecze;
- ◇ – czytać książki i to niekoniecznie o sporcie.

2. Moi koledzy:

- ☉ – lubią ze mną grać w piłkę;
- ◇ – uważają mnie za odлюдka;
- ☼ – słuchają mnie i liczą się z moim zdaniem.

3. Uwielbiam:

- ☼ – obserwować wydarzenia;
- ☉ – być w centrum wydarzeń i zwracać na siebie uwagę;
- ◇ – być z dala od wydarzeń.

4. Twoi koledzy grają w piłkę i przegrywają, a Ty jesteś chory.

Patrzysz przez okno i myślisz:

☉ – szkoda, że mnie tam nie ma, gdybym tak stał na bramce...

☼ – widzę, co robią źle i mógłbym im podpowiedzieć;

◇ – w ogóle mnie to nie interesuje, wolę czytać książkę.

5. Nie wyobrażam sobie pobytu w Hiszpanii bez:

- ◇ – leżenia na plaży;
- ☼ – zwiedzania stadionu FC Barcelona;
- ☉ – kupienia koszulki klubowej.

ODPOWIEDZI

Najwięcej ☉ – bylibyś idealnym piłkarzem. Najlepiej czujesz się na boisku. Kto wie, może w przyszłości zastąpisz najslawniejszych zawodników. Tylko... cierpliwości i wytrwałości!

Najwięcej odpowiedzi ☼ – bylibyś idealnym trenerem. Znasz się na piłce, umiesz wskazywać błędy w grze. Masz posłuch u kolegów, a z gwizdkiem czujesz się lepiej niż z piłką.

Najwięcej odpowiedzi ◇ – Twoje miejsce nie jest raczej w drużynie. Jesteś indywidualistą, który lubi izolować się od ludzi. Może zostaniesz kimś sławnym. Pisarzem? Naukowcem? Gwiazdą filmową? To zależy od zainteresowań.

ZNAJDŹ 4 RÓŻNICE!

Schab w sosie słodko-kwaśnym

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego

„Dom pełen mięty”

Schab przygotowany w ten sposób jest soczysty, delikatny i miękki, a dodatek papryki, ananasa i pomidorów idealnie się komponuje z mięsem. Przepis jest prosty, a przygotowanie dania trwa bardzo szybko. Schab w sosie słodko-kwaśnym można podać z dodatkiem ryżu lub z ziemniakami. Zamiast świeżego ananasa może być ananas w syropie.

Składniki:

- 600 g schabu wieprzowego • 1 duża papryka czerwona • 300 g ananasa • 1 cebula • 1/2 łyżeczki soku z cytryny
- 1/2 łyżeczki cukru • 2 pomidory • sól
- pieprz • 1/2 łyżeczki papryki słodkiej
- 1 łyżka mąki • 1 łyżeczka sosu sojowego • tłuszcz do smażenia

Wykonanie:

Schab umyć, osuszyć i pokroić na plastry, każdy kawałek rozbić tłuczkiem jak na kotlety. Cebulę obrać i pokroić w kostkę. Paprykę umyć, wydrążyć nasiona i pokroić na kawałki takie 2x2 cm. Ananasa (u mnie połowa) obrać ze skóry, wyciąć twardy trzon i pokroić na kawałki. Na patelni

■ Fot. autorka

rozgrzać tłuszcz, każdy kawałek schabu lekko obtoczyć w mące i smażyć z dwóch stron do zrumienienia. Usmażone kotlety odłożyć na talerz, a na pozostałym tłuszczu przesmażyć cebulę i paprykę, po minucie dodać schab, dolać 1/2 szklanki wody, sos sojowy, doprawić do smaku solą, pieprzem,

papryką, zmniejszyć grzanie, przykryć i wolno dusić. Po pół godzinie dodać pokrojonego ananasa, chwilę dusić. Pomidory obrać ze skórki, pokroić w drobną kostkę i dodać do schabu. Dusić chwilę, aż mięso będzie miękkie. Na koniec doprawić do smaku cukrem i sokiem z cytryny.

Pigwowiec do herbaty na zimę

Pigwowiec, nazywany też pigwą (choć to zupełnie inne owoce) to taka polska cytryna, skarbnica witamin. Najlepiej byłoby jeść go na surowo, ale można z niego robić przetwory na zimę. Prawie wszystkie przepisy na przetwory z pigwowca zawierają dużo cukru. Robiłam sok, mus, nawet nalewkę. Ten przepis jest bardzo prosty, przygotujemy z niego każdą ilość pigwowca i z niewielkim dodatkiem cukru. Zastąpi nam cytrynę w herbacie, jest też dobry dla tych co nie słodzą herbaty.

Składniki:

- owoce pigwowca • cukier • wrząca woda • słoiki małe

Wykonanie:

Dojrzałe owoce pigwowca, mogą być zebrane z ogrodu lub te leśne, umyć dokładnie. Owoce są bardzo twarde, dlatego trzeba trochę wysił-

■ Fot. Freepik.com

ku, aby je pokroić i wydrążyć pestki, a jest ich bardzo dużo. Wydrążone owoce pokroić w części. Przygotować małe słoiki, takie do 180 ml, umyć je i wyparzyć.

Pokrojone owoce pigwowca układać w słoikach upychając je, aby weszło ich jak najwięcej, zostawić około dwóch centymetrów od brzegu.

Zagotować wodę i wrzącą wlać do słoików, a na wierzch wsypać jedną łyżeczkę cukru, zakręcić i wstawić do garnka wyłożonego ściereczką, wlać ciepłą wodę, tak aby przykryła słoiki do 3/4 wysokości, zagotować, zmniejszyć grzanie i wolno gotować 15 minut. Tak przygotowany pigwowiec jest miękki, kwaśny, aromatyczny, idealnie zastąpi nam cytrynę. ■

Krzyżówka

Legendarna czara Jezusa Broń palna, armata		Rolnicze zabiegi	Imię wśród papieży	Poeta natchniony Daw.: żniwiarz	Wysoki, szczupły chłopiec	Stolica kraju Azerów										
Włoch, śpiewał „Vado via”				Bolesny na tydce	5	11										
Ciepłe miejsce w izbie					6	Niejedna w orszaku Apollina										
	8			Nanos rzeczny, szlam		Odblask światel										
Stary żołnierz				Pan z Groznego	Hodowla trzody	Dawny środek znieczulający										
Likier do czarnej kawy	Ma miejsce w hotelu	Dzwoni o nią deszcz		16												
Imię m.				„... wuja Toma”, powieść Stowe		3										
Wygłaszany z katedry	Marcin, polski satyryk	Rezerwy na macie	Głęboki - do podawania zupy	Chroni głowę kolarza	„...: Istota wody”, film	Naczynie na wino										
1			Główny składnik piasku		10											
Amerykański stan (AL)				2	Wyspa jak wulkan gorąca	Cześć Wielkiej Krokwi										
Azjatycki kraj Szeperów				Wada, defekt towaru												
	17		Mały motocykl na prąd			13										
... Mistrzów w futbolu	Emil, autor „Nany”	Papierowy rupieć		Pan z Pirenejów												
				Mara, widzenie senne												
					12											
Mechanicznie oczyści odlewy Malutka z gwintem	Lubi jak jest ładnie	Chroniona roślina górską, szafran		Lichy koń, chabeta	Cześć mowy, np. on	Stern, Brzoza lub Mirowicz										
Wyrostek robaczkowy	15															
			Ma „apetyt” na żelazo			Kropelki na trawie										
				14	Rzadkie imię żeńskie	7										
Czytana z rana Zwiąż za krat	Zespół trzech muzyków															
			Rupieć, drobiazg													
Akwen dla gondoli	Omijany temat				Waluta Meksyku, Kuby	9										
			Afrykański kuzyn psa													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 12-13 PAŹDZIERNIKA

Poziomo: REWAL - ZIOŁO - KATAMARAN - WYLEW - SIMBA - BIKINI - STEFANO - PCHACZ - KONAR - ILONA - FORMUŁA - STUŁA - ZAKUP - LEMON - PANIKA - OSA - DA - SZLUG - ODSAPKA - TATA - SAMBA - ŻWACZ - BABCIA - INICJAŁ - PEGAZ - STALKA - PYZA - DART - TEREN - DRAPAK - KAMA - MAJA

Pionowo: KRAWIEC - OSKARD - WIEDEŃ - ETYK - HART - SLANG - WALIZA - MULICA - CIAPEK - AMEN - CZUŁEK - PSZCZYNA - KLAWISZ - ŁAMARKA - AMBASADA - ZASIEKI - ZNOS - BAŁT - MINI - FOLGA - SZTAB - ADAM - MIANO - KOALA - CHLAPA - ŻŁÓB - NANDU - DUTKI - KRAJ - AGORA - PLAGA - AGATKA

Hasło: Deszczowa piosenka

Uśmiechnij się!

Taksówkarz wiozący marynarza pędzi jak wariat pomimo mgły gęstej jak mleko.

— Jak pan w takiej mgle potrafi tak szybko jeździć? — odzywa się niespokojnie marynarz.

— A wy, tam na morzu, jak sobie radzicie we mgle?

— Pływamy według przyrządów.

— No właśnie, ja też — za siedemdziesiąt centów będzie dworzec.

***

— Jak możesz pokazywać takie filmy dziecku?!

— To na sen.

— Na sen? Taki horror?! Tyle trupów?!

— No. Włazi ze strachu pod kołdrę i tam zasypia.

***

Hrabia z Hrabinią tańczą walca na wielkim balu.

— Psst, hrabino, teraz kręcimy się w drugą stronę.

— Dlaczegoż to, mój hrabio?

— Kończy mi się gwint w protezie...

***

Na lekcji polskiego:

— Jasiu, powiedz nam, kiedy używamy wielkich liter?

— Kiedy mamy słaby wzrok!

***

Nad stawem rozsiada się wędkarz i usiłuje coś złowić. Mija godzina, dwie, trzy, a tu nic! Naraz nad wodą staje dwunastolatek, zarzuca wędkę i wyciąga rybę za rybą. Wściekły coraz bardziej wędkarz nie wytrzymuje i woła:

— A lekcje, smarkaczu, już odrobiłeś?!

***

Łowiącemu ryby strażnik sprawdza kartę wędkarską:

— Pana karta jest już nieważna. Jak pan może łowić ryby na zeszlórcznej karcie wędkarskiej?!

— Bo ja łowię tylko te ryby, których nie złowiłem w zeszłym roku.

***

Wchodzi facet do warzywniaka i mówi:

— Poproszę kilogram robaczywych jabłek.

— A po co panu robaczywe?

— Idę jutro na ryby i nie chce mi się kopać w ogródku.

Opieki Matki Boskiej wspominając o wizycie św. Jana Pawła II na Litwie

W dniach 12-19 listopada br. wierni będą mogli uczestniczyć w Odpustach Opieki Najświętszej Maryi Panny Matki Miłosierdzia.

Podczas Opiek w sposób szczególny przypomnimy wizytę papieża Jana Pawła II na Litwie sprzed 30 lat. Papież wskazał wówczas Ostrą Bramę jako szczególne miejsce spotkania z Matką Chrystusa i Matką Kościoła oraz jako miejsce jedności wiernych całego kraju.

W trakcie Opiek będziemy rozważać tekst pieśni Magnificat (Łk 1, 47-55), w której Maryja wychwala Boga za udzielone Jej łaski i za wywyższenie, które uczyniło Ją Matką Wszystkich, a tym samym Matką wszystkich, którzy do Niego należą. Maryja jest podana za przykład, w jaki sposób powinniśmy wychwalać Pana i Mu dziękować. Prosimy Maryję o wstawiennictwo w naszych sprawach.

W poszczególne dni Opiek podczas Mszy św. będziemy modlić się za różne grupy i organizacje społeczne i kościelne, za pracowników służby zdrowia, oświaty i nauki, za urzędników państwo-

W poszczególne dni Opiek podczas Mszy św. wierni będą modlić się za różne grupy i organizacje społeczne i kościelne. **Fot. Marian Paluszkiewicz**

wych oraz za wszystkich, którzy troszczą się o dobro nasze, społeczeństwa i państwa. Wierzymy, że tegoroczne Opieki przyczynią się

do większej jedności, szacunku i troski o siebie nawzajem w naszym społeczeństwie. ■

Ausrosvartai.lt

Codzienny program opiek

Godz. 06.30 — Msza św. w kościele (w jęz. polskim)

Godz. 07.30 — Różaniec w kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. litewskim)

Godz. 08.00 — Msza św. w kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. litewskim)

Godz. 08.00 — Godzinki ku czci NMP w kościele (w jęz. polskim)

Godz. 09.00 — Msza św. w kościele (w jęz. polskim)

Godz. 10.30 — Nowenna i modlitwa za kapłanów w kościele (w jęz. litewskim)

Godz. 11.00 — Msza św. w kościele (w jęz. litewskim)

Godz. 13.00 — Msza św. w kościele (w jęz. polskim)

Godz. 15.00 — Msza św. w kościele (z wyjątkiem niedziel)

Godz. 16.00 — Różaniec w kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. polskim)

Godz. 17.00 — Msza św. w kościele (w jęz. polskim)

Godz. 17.00 — Msza św. w kaplicy Ostrobramskiej (w językach obcych, z wyjątkiem niedziel)

Godz. 18.00 — Akatyst ku czci NMP w kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. litewskim)

Godz. 19.00 — Msza św. w kościele (w jęz. litewskim)

UWAGA!

Msze św. w kaplicy Ostrobramskiej w niedziele o godz. 11.00 i 13.00 będą się odbywały przy otwartym oknie.

Ostrobramskie Centrum Pielgrzymkowe czynne codziennie w godz. od 10.00 do 19.00.

Transmisja Mszy św. o godz. 13.00 na antenie Radia „Znad Wilii” (103,8 FM).

Transmisje wideo oraz więcej informacji — www.ausrosvartai.lt/pl

SOBOTA, 11 LISTOPADA Inauguracja Odpustu

Godz. 16.00 — Różaniec. W kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. litewskim i polskim)

Godz. 17.00 — Adoracja Najświętszego Sakramentu w kościele (w jęz. litewskim i polskim)

Godz. 18.00 — W intencji parafii i odwiedzających świątynię. W kościele (w jęz. litewskim i polskim)

28.>>

NIEDZIELA, 12 LISTOPADA**II Dekanat Wilna**

Godz. 06.30 — W kościele

Godz. 09.00 — W kościele

Godz. 13.00 — W intencji Archidiecezji Wileńskiej. W kaplicy Ostrobramskiej

Godz. 17.00 — W intencji członków kół Żywego Różańca. W kościele.

PONIEDZIAŁEK, 13 LISTOPADA**Dekanat Orański**

Godz. 06.30 — W kościele

Godz. 09.00 — W kościele

Godz. 13.00 — W intencji seniorów. W kościele

Godz. 15.00 — W intencji Domo-
wego Kościoła. W kościele (w jęz.
litewskim i polskim)Godz. 17.00 — W kaplicy Ostro-
bramskiej (w jęz. niemieckim)Godz. 17.00 — W intencji rolników i
rzemieślników. W kościele.**WTOREK, 14 LISTOPADA****Dekanat Święciański i Ignaliński**

Godz. 06.30 — W kościele

Godz. 09.00 — W kościele

Godz. 13.00 — W intencji uchodź-
ców i migrantów. W kościeleGodz. 15.00 — W intencji wspólno-
ty neokatechumenalnej. W kościele
(w jęz. litewskim i polskim)Godz. 17.00 — W kaplicy Ostro-
bramskiej (w jęz. włoskim)Godz. 17.00 — W intencji pracowni-
ków mediów. W kościele.**ŚRODA, 15 LISTOPADA****Dekanat Solecznicki**

Godz. 06.30 — W kościele

Godz. 09.00 — W kościele

Godz. 13.00 — W intencji ka-
płanów, osób konsekrowa-
nych. W kościeleGodz. 17.00 — W kaplicy Ostro-
bramskiej (w jęz. angielskim)Godz. 17.00 — W intencji licznych
powołań. W kościeleGodz. 22.00 — Nocna adoracja Naj-
świętszego Sakramentu w kaplicy
Ostrobramskiej.**CZWARTEK, 16 LISTOPADA****Dekanat Trocki**

Godz. 06.30 — W kościele

Godz. 09.00 — W kościele

Godz. 13.00 — W intencji uczniów i
nauczycieli. W kościele

Godz. 17.00 — W kaplicy

Ostrobramskiej

(w jęz. hiszpańskim)

Godz. 17.00 — W intencji poli-
tyków i urzędników państwo-
wych. W kościele.**PIĄTEK, 17 LISTOPADA****Dekanat Kalwarii Wileńskiej**

Godz. 06.30 — W kościele

Godz. 09.00 — W kościele

Godz. 13.00 — W intencji pracowni-
ków służby zdrowia. W kościeleGodz. 15.00 — W intencji cho-
rych. W kościele (w jęz. litew-
skim i polskim)Godz. 17.00 — W kaplicy Ostro-
bramskiej (w jęz. francuskim)Godz. 17.00 — W intencji hospi-
cjum. W kościele.**SOBOTA, 18 LISTOPADA****Dekanat Nowej Wilejki**

Godz. 06.30 — W kościele

Godz. 09.00 — W kościele

Godz. 13.00 — W intencji ro-
dzin. W kościeleGodz. 15.00 — W intencji wier-
nych z Białorusi. W kościele (w
jęz. białoruskim)Godz. 17.00 — W kaplicy Ostro-
bramskiej (w jęz. rosyjskim)Godz. 17.00 — W intencji harce-
rzy. W kościeleGodz. 22.00 — Nocna adoracja Naj-
świętszego Sakramentu w kaplicy
Ostrobramskiej.**NIEDZIELA, 19 LISTOPADA****I Dekanat Wilna**

Godz. 06.30 — W kościele

Godz. 09.00 — W kościele

Godz. 13.00 — W intencji Litwy. Ce-
lebrują Biskupi Litwy. W kaplicy
OstrobramskiejGodz. 17.00 — W intencji uczestni-
ków Odpustu. W kościele. ■

Półtora tysiąca dzieci wzięło udział w pielgrzymce do Krzeszowa

Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej w Krzeszowie zapełniło się dziećmi, które z różnych stron diecezji legnickiej, a także świdnickiej przybyły wraz z opiekunami, duszpasterzami i katechetami na pielgrzymkę różańcową. To już szósty raz, tydzień po wielkiej pielgrzymce Żywego Różańca, swój czas na modlitwę i integrację mają najmłodszy. Do sanktuarium w Krzeszowie przybyło prawie półtora tysiąca najmłodszych.

„To dla nas wielkie zaskoczenie, ale tym bardziej wielka radość, że tyle dzieci zdecydowało się przyjechać do nas. To jest wielkie święto młode-

go Kościoła. Ta liczba — blisko 1500 osób pokazuje, że dzieci w Kościele są, że się modlą i kochają Pana Boga. To także wielka zasługa rodziców, katechetów i duszpasterzy, którym dziękujemy” — powiedział kustosz głównego sanktuarium maryjnego ks. Marian Kopko.

Dla najmłodszych pielgrzymów przygotowano mnóstwo atrakcji, m. in. gra terenowa, warsztaty „Małego Einsteina”, w których dzieci mogły własnoręcznie wykonać odznaki, chusty z roślinnymi wzorami czy własnoręcznie zrobić slimy. Ważnymi momentami były: wspólny róża-

niec w bazylice, który poprowadził ojciec z Radia Maryja oraz Magdalena Buczek — założycielka podwórkowych kół różańca dzieci, oraz Msza św. pod przewodnictwem biskupa Antoniego Długosza z Częstochowy.

Kulminacją tegorocznej pielgrzymki był koncert Małego TGD, na który wszyscy czekali. Młodzi artyści podzielili się swoim talentem, zachęcając wszystkich obecnych do wspólnego śpiewu. 6. Pielgrzymka Dzieci zakończyła się wręczeniem nagród dla uczestników gry terenowej. ■

KAI

TVP WILNO	
7.00 Detektyw Literka	7.10, 17.20 S. anim. „Przyjaciele Misia i Marłgolci”
7.30 Rusz się człowieku	7.45 Telegwierz
8.00 Info Wilno	8.15 Studio Wilno
8.35 Polonia 24	9.00 Starszaki
9.25 S. „Sześć siostr”	10.30 Przystanek slow food
10.55 Gra słów	11.15 Polacy to wiedzą!
11.45 Podróże Małej i Dużej	12.10, 21.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.35 S. „Leśniczówka”	13.00 Info Wilno
13.05 Studio Wschód	13.30 Zapomniani, odzyskani
13.35 Wielki test o Polskim Parlamentaryzmie	15.05 Słownik polsko@polski
15.30 Astronarium	16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”	16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Detektyw Literka	17.45 S. „Stulecie Winnych”
18.30 Nowe spojrzenie	19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno	19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Wiadomości	21.25 S. „Leśniczówka”
21.50 S. „Dziki serca”	22.45 Informacje kulturalne
23.00 S. „Kasta”	23.50 Info Wilno
LRT TV	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości	9.00 S. „Soko Leipzig”
9.50 S. „Komisarz Rex”	10.35 S. „Po słonecznej

stronie życia”	11.30 S. „Diagnoza Betty”
12.15 Euromaxx	12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Więc gdzie dalej?	14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo	16.15 S. „Zaklinacze koni”
17.00 S. „Obietnica”	18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina	19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama	21.00 Temat dnia
21.30 Koszykarska Euroliga. „Real”- „Žalgiris”	23.45 Euroliga przez LRT
00.00 S. „Zgubiony bagaż”	
6.00 Filmy anim.	7.00 Pani chłopka
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”	10.00 S. „MacGyver”
11.00 Od...do...	12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka	14.30 S. „Płomień”
15.30 S. „I odpuść nam nasze winy”	16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości	19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego	21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości	22.30 „xXx: Reaktywacja” film fab.
00.40 S. „MacGyver”	LRT PLUS
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	6.05 Historie rzeczy
7.00 Kto i dlaczego?	7.30 Detektywi historii
8.30 7 dni Kowna	9.00 „Dzień dobry Litwo”
11.30 Białoruska Pogoń	12.00 Legendy. Dziś i

na zawsze	13.00 Odblaski
13.30 Uwaga! Szukamy sztuki	14.00 Perspektywa
14.30 S. dok. „Gwiazdy srebrnego ekranu”	15.15 Zapamiętajmy
15.30 S. „Służyć i bronić”	16.30 Dzień dobry Litwo
18.30 Zwariowani na punkcie kół	19.00 Pole bitwy
19.30 S. dok. „Odyseja za mitem”	20.25 Puchar Europy w koszykówce. „Ratiopharm”- „7bet-Lietkabelis”
22.30 Nie mam tylu lat	23.00 Kuchnia Beaty
00.00 Wiadomości DW (ros.)	00.15 Dziś na świecie (ros.)
	6.00 Seriale anim.
7.45 S. „Czy pamiętasz mnie?”	8.55 S. „W wirze miłości”
10.00 S. „Barrister Babu”	11.00 S. „Miłość za witryną”
12.00 S. „Zranione serce”	14.00 S. „Dziedzictwo ojca”
15.00 S. „Simpsonowie”	16.00 TV 3 wiadomości
16.30 TV Pomoc	18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Pod prąd”	20.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.00 S. „Najdroższy serial”	21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Burza” dramat	00.30 S. „Bosch”
	6.00 S. „Ślepa strefa”
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni	

8.20, 14.50 S. „Policja wodna”	9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”	11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Ślepa strefa”	17.00 Dzień info
17.30 S. „Mentalista”	18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „Seal Team”	20.30 „Ale numer!”
21.00 „Rock’N’Rolla” thriller	23.20 „G.I. Joe: Odwet” film fab.
rytas.tv	
5.30, 13.00 Nowy dzień	6.30 S. „Jasnowidz”
7.30 Pół godziny z Valatką	8.00 S. „Tajemnice”
9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”	10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00, 21.25 S. „Cyganecka Lala. Powrót”	12.00 Kod zdrowia
14.00, 0.30 S. „Ślad”	15.00 S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00 Reporter	16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo	17.00, 23.30 S. dok. „Paranormalne zjawiska 911”
18.20 Sport. Pogoda	18.30 Życie w biznesie
20.00, 22.30 Reporter	20.20 Sport. Pogoda
20.50 S. „Jasnowidz”	22.50 Sport. Pogoda
23.00 Pytanko	
5.40, 16.00 S. „S.W.A.T”	7.25, 14.00 S. „Cobra 11”
8.30, 12.35 „Magazynowe wojny”	9.00 „E-gazas dugnas”
9.30 S. „Współczesna rodzina”	10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Rezydenci”	12.00 S. „Sługa narodu”
13.00 „Totalna	

rozgrywka”	15.00 S. „CSI. NY”
18.00 S. „Simpsonowie”	19.00 S. „Rezydenci”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”	21.00 „Po śladach mordercy” film fab.
23.00 S. „Elementary”	
6.00 S. „Kadin”	7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Zakazany owoc”	9.00 S. „Czerwona komnata”
10.00 S. „Cudowny Doktor”	11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00 S. „Dr House”	13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniany”	15.00 S. „Anupamaa”
15.30 S. „Bądź ze mną”	16.00 „Zamieśmy się żonami”
18.00 S. „Niezapomniany”	19.00 S. „Dr House”
21.00 S. „Alex Hugo”	22.55 S. „Zabójcze tropiki”
01.15 S. „Komisarz Heldt”	TVP 1
5.40 S. „Klan”	6.15 S. „Dziedzictwo”
7.05 S. „Złoty chłopak”	8.00 Transmisja Mszy Świętej
8.30 „Kościół z bliska”	9.00 Wiadomości
9.10 „Kwadrans polityczny”	9.25 „Informacje kulturalne”
9.40 S. „Ranczo”	10.40 S. „Komisarz Alex”
11.35 S. „Ojciec Mateusz”	12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.00 Wiadomości	13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn	

13.50 Rolniczy" S. dok. „Zdumiewająca Ameryka Południowa”	(11.35 „Panorama”) 12.10 „INFO V4+” 12.30 S. „Barwy szczęścia” 13.00 Wiadomości 13.15 S. „Daleko od szosy”	19.55 Serwis Info Wieczór 20.20 „Jak oni kłamią” 20.30 Wiadomości 21.00 Gość Wiadomości 21.15 „Minęła 20.” 22.00 „Fakty czy kłamstwa” 22.10 Film dokument. 23.10 „Debata” 23.40 Serwis Info Wieczór	21.00 S. „Matki, żony i kochanki” 21.55 „Być kobietą w Himalajach” film dok. 23.00 S. „Fatszerze. Powrót sfory” 00.00 „Akcja Żywiec”	obiektywie” 17.40 „Zdrowie z bożej apteki” 17.55 „Życie według Świętego Jana Pawła II” 18.10 „Prosto o gospodarce” 18.30 „Zostań żołnierzem RP” 18.45 Muzyczne chwile 18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
15.00 S. „Złoty chłopak” 16.00 Wiadomości 16.20, 21.15 „ALARM!” 16.35 „Gra słów. Krzyżówka” 17.05 S. „Dziedzictwo” 18.00 „Teleexpress” 18.20 „Jaka to melodia?” 18.55 S. „Klan” 19.25 S. „Leśniczówka” 20.00 „Jeden z dziesięciu” 20.30 Wiadomości 21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie” 22.10 S. dok. „Reset” 00.25 „Resortowe dzieci”	14.35 „Muzyczne NAJ” 15.05 „Polskie Parki Narodowe” 15.40 „Paryż. Śladami Chopina” 16.00 Wiadomości 16.15 „Zaczarowany świat...” 16.35 „Szkoła z Kleksem Bystrzakiem” 17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie” 17.30 S. „Barwy szczęścia” 18.00 Teleexpress 18.20 „Studio Wschód” 18.55 „Nad Niemnem” 19.10 „Studio Lwów” 19.30 „Informacje kulturalne” 19.45 „Czym żyje świat” 20.05 „Gra słów. Krzyżówka” 20.30 Wiadomości 21.30 S. „Ojciec Mateusz” 23.05 „Polonia 24” 23.35 „Kościuszko. Przewodnik bardzo współczesny” film dok.	23.50 „Jak oni kłamią” 00.00 Info Wieczór 00.35 „W akcji” 7.00 „Był taki dzień” 7.05 „Informacje kulturalne” 7.15 S. „Pogranicze w ogniu” 8.20 „Okrasa łamie przepisy” 8.40 „Był taki dzień” 8.45 „Ukryte skarby” 9.05 „Był taki dzień” 9.10 „Towarzysze sekreтарыze oraz inni dygnitarze” 9.40 „Flesz historii” 9.55 „Przypadek Polski. Polityka i idee” 10.15 „Magiczne drzewo” 10.40 „Fajna Polska” 11.30 Wyspy czasów Odyseusza” 12.30 „Informacje kulturalne” 12.45 „Kuchnia Polskich Żydów” 13.15 S. „Blondynka” 14.00 „Sądy, przesady” 14.40 „Było, nie minęło” 15.10 „Święci z sąsiedztwa” 15.55 „Był taki dzień” 16.00 „Sądy, przesady” 16.40 „Był taki dzień” 16.45 „Giganci historii” 17.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie” 18.00 S. „Bodo” 19.00 S. „Pogranicze w ogniu” 20.00 „Czas pieniądza” 20.20 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych” 20.40 „Paleta dziejów”	6.00 „Filmowe życiorysy” 7.10 „Pielgrzymi Bożego Miłosierdzia” film dok. 8.35 „Woda i las - źródło życia na ziemi” film dok. 8.55 „Poczet Wielkich Polaków” 9.00 Informacje dnia 9.15 „Polski punkt widzenia” 9.35 „Cichy bohater z Puszczy Białowieskiej” reportaż 10.00 „Papież Polak do rodaków” 10.55 Święty na każdy dzień 11.00 Informacje dnia 11.15 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej” 11.45 „Zew natury” 12.05 „Mocni w wierze” 12.35 „Słowo życia” 12.40 „Ma się rozumieć” 12.50 Święty na każdy dzień 13.00 Modlitwa Anioł Pański 13.03 Informacje dnia 13.20 Film dok. 14.20 „Słowo życia” 14.30 Msza Święta z Jasnej Góry 15.20 Muzyczne chwile 15.30 „Żyłem obok świętego”. Jan Paweł II z bliska” film dok. 16.30 „Tajemnice Krzywego Lasu” film dok. 16.50 „Ma się rozumieć” 17.00 Informacje dnia 17.10 „Jestem mamą” 17.25 „Przyroda w	17.55 „Życie według Świętego Jana Pawła II” 18.10 „Prosto o gospodarce” 18.30 „Zostań żołnierzem RP” 18.45 Muzyczne chwile 18.55 „Poczet Wielkich Polaków” 19.00 Modlitwa Anioł Pański 19.05 Informacje dnia 19.15 „Rozmowy niedokończone” 20.25 Święty na każdy dzień 20.30 „Każdy maluch to potrafi” 21.00 Informacje dnia (wydanie główne) 21.20 Modlitwa rózańcowa 21.50 „Mysząc Ojczyzna” 22.00 Apel Jasnogórski 22.20 Informacje dnia 22.40 „Polski punkt widzenia” 23.00 „Żyłem obok świętego”. Jan Paweł II z bliska” (2) film dok. 00.00 „Sanktuarium Maria Schutz” film dok. 00.50 Muzyczne chwile
 8.00 „Muzyczne poranki” 8.05 „Trzeci punkt widzenia” 9.45, 16.20, 23.05 „Informacje kulturalne” 10.15 „Niedźwiadek” film przygod. 12.00 S. „Zakłęty Dwór” 13.10 „Nieśmiertelny Vermeer” film dok. 14.20 „Koniec sezonu” film dok. 14.50 „Hitchcock/ Truffaut” film dok. 16.50 „Błękitna nuta” dramat 19.10 „Res Poloniae” 19.50 S. „Stawka większa niż życie” 21.00 „Poskromienie złośnicy” spektakl 23.35 „Debiut” film fab.	 6.35, 11.00 Serwis Info Poranek 7.50 „Jak oni kłamią” 8.10 „Jedziemy” 8.50 „Agrobiznes” 9.00 „Jedziemy dalej” 9.20 „Minęła 8.” 10.10 „Minęła 9.” 10.40 Plan dnia 11.30 Serwis Info Dzień 13.00 Info Raport 14.20 Info Kultura 14.30 Serwis Info Dzień 16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura) 18.00 „Teleexpress” 18.15 „Teleexpress Extra” 18.30 „O co chodzi” 19.00 Panorama 19.20 „Za czy przeciw”	 7.00 Polonia 24 7.30 „Pozyteczni.pl” 8.00 „Kaliber” 8.30 „Pytanie na śniadanie”	 6.00 „Filmowe życiorysy” 7.10 „Pielgrzymi Bożego Miłosierdzia” film dok. 8.35 „Woda i las - źródło życia na ziemi” film dok. 8.55 „Poczet Wielkich Polaków” 9.00 Informacje dnia 9.15 „Polski punkt widzenia” 9.35 „Cichy bohater z Puszczy Białowieskiej” reportaż 10.00 „Papież Polak do rodaków” 10.55 Święty na każdy dzień 11.00 Informacje dnia 11.15 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej” 11.45 „Zew natury” 12.05 „Mocni w wierze” 12.35 „Słowo życia” 12.40 „Ma się rozumieć” 12.50 Święty na każdy dzień 13.00 Modlitwa Anioł Pański 13.03 Informacje dnia 13.20 Film dok. 14.20 „Słowo życia” 14.30 Msza Święta z Jasnej Góry 15.20 Muzyczne chwile 15.30 „Żyłem obok świętego”. Jan Paweł II z bliska” film dok. 16.30 „Tajemnice Krzywego Lasu” film dok. 16.50 „Ma się rozumieć” 17.00 Informacje dnia 17.10 „Jestem mamą” 17.25 „Przyroda w	 7.00, 13.00, 0.00 Fani czterech kótek 9.00 Jak to jest zrobione? 10.00 Skarby z szopy 10.30 Walka o bagaż 11.00 Łowcy staroci: renowacje 12.00 Łowcy staroci 14.00 Nagi instynkt przetrawiania 17.00 Skarby z szopy 17.30 Dom na piaskach 18.00 Łowcy staroci 19.00 Jak to jest zrobione? 19.30 Jak to działa? 20.00 Łowcy staroci: renowacje 21.00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge

TVP WILNO	
7.00	Zwierzaki Czytaki
7.15	Figu Migu
7.30	Moda na rodzinę
8.00	Info Wilno
8.15	Studio Wilno
8.35	Polonia 24
9.00	Wojciech Cejrowski - bosko przez świat
9.25	S. „Sześć siostr”
10.35	To je Borowicz
10.55	Gra słów. Krzyżówka
11.20	Moda na język polski
11.45	Dobre historie
12.10, 21.00	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.35	S. „Leśniczówka”
13.00	Info Wilno
13.05	Było, nie minęło
13.25	Nad Niemnem
13.40	Va Banque
14.30	Gwiazdopodobny
15.05	Słownik polsko@polski
15.30	Jak to działa
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Klan”
16.45	S. „Barwy szczęścia”
17.10	Figu Migu
17.20	Zwierzaki Czytaki
17.45	S. „Siostry”
18.30	Polacy świata
18.35	Tygiel
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.35	Panorama litewska
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.25	S. „Leśniczówka”
21.50	Szansa na sukces
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Na sygnale”
23.45	Info Wilno
00.05	Studio Wilno
00.20	Sport
00.30	Pożyteczni.pl
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30	Wiadomości

9.00	S. „Soko Leipzig”
9.50	S. „Komisarz Rex”
10.35	S. „Po słonecznej stronie życia”
11.30	S. „Diagnoza Betty”
12.15	Euromaxx
12.30	Kto i dlaczego?
13.00	Więc gdzie dalej?
14.00	15.00, 16.00
	Wiadomości
16.15	S. „Zaklinacze koni”
17.00	S. „Obietnica”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	1000 cudów świata
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Język litewski
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Zgubiony bagaż”
23.50	S. „Komisarz Rex”

6.00	Filmy anim.
7.00	Pani chłopka
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „MacGyver”
11.00	Będzie wszystkiego
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Płomień”
15.30	S. „I odpuść nam nasze winy”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Szeszkińska 20
21.00	S. „Poważne sprawy”
21.30	Wiadomości
22.30	„Niezniszczalni” thriller
00.35	S. „MacGyver”

LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	(Nie)emigranci
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	„Dzieci tysiąclecia”
8.30	Wiera i życie
9.00	Dzień dobry Litwo
11.30	Jesteśmy z Ukrainy

12.00	W sercu Litwin
13.00	Zupa naukowa
13.30	Euromaxx
14.00	To jest kino
14.30	S. dok. „Odyseja za mitem”
15.30	S. „Służyć i bronić”
16.30	Dzień dobry Litwo
18.30	Wyznania
19.00	Patrz głębiej
19.30	„Węgierski podręcznik zabaw” film dok.
20.15	Widokówki z podróży
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Wizjonerzy
21.35	Koncert chóru „Jauna muzika”
22.30	Więcej niż nauczyciel
23.05	Liga Talentów Muzycznych 2023
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)

6.00	Seriale anim.
7.45	S. „Czy pamiętasz mnie?”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Miłość za witryną”
12.00	S. „Zranione serce”
14.00	S. „Dziedzictwo ojca”
15.00	S. anim.
16.00	TV 3 wiadomości
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	„Show dobrego wieczoru”
20.30	S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.00	S. „Najdroższy serial”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Zimne światło dnia” thriller
00.25	S. „Bosch”

BTW	
6.00	S. „Ślepa strefa”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.20, 14.50	S. „Policja wodna”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35	S. „CSI. Miami”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Ślepa strefa”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
18.30	S. „CSI. Miami”
19.30	S. „Seal Team”
20.30	„Ale numer!”
21.00	„Oszuści” thriller
23.15	„Rock’N’Rolla” thriller

rytas.tv	
5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	W cieniu mężczyzn
8.00	S. „Tajemnice”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00, 21.25	S. „Cyganecka Lala. Powrót”
12.00	„Pierwszy raz. 60+”
12.30	Moje miejsce
14.00, 0.30	S. „Ślad”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00	S. dok. „Żywi”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Litewskie szkoły
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo
23.30	S. dok. „Żywi”

VIASAT	
5.40, 16.00	S. „S.W.A.T.”
7.25, 14.00	S. „Cobra 11”
8.30	„Magazynowe wojny”
9.00	„Na jednym końcu haczyk”

9.30	S. „Współczesna rodzina”
10.00	„Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00	S. „Rezydenci”
12.00	S. „Stuga narodu”
12.30	„Gwiazdy lombardu”
13.00	„Totalna rozgrywka”
15.00	S. „CSI. NY”
18.00	S. „Simpsonowie”
19.00	S. „Rezydenci”
20.00	„Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00	„Pożar na pokładzie” thriller
22.55	S. „Elementary”
23.50	S. „London Kills”

6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Czerwony pokój”
10.00	S. „Cudowny Doktor”
11.00	S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Niezapomniany”
15.00	S. „Anupamaa”
15.30	S. „Bądź ze mną”
16.00	„Zamieńmy się żonami”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Alex Hugo”
00.50	S. „Komisarz Heldt”

TVP 1	
5.35	S. „Klan”
6.15	S. „Dziedzictwo”
7.10	S. „Złoty chłopak”
8.00	Transmisja Mszy Świętej
8.30	„Zrujnowani odbudowani”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	„Informacje kulturalne”
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz

11.35 S. „Ojciec Mateusz”	21.00 „Germinal”	13.00 Info Raport	16.00 „Gintrowski” film dok.	15.30 „Żyłem obok świętego”. Jan Paweł II z bliska” (2) film dok.
12.25 „Korona królów. Jagiellonowie”	00.10 S. „Genialna przyjaciółka”	14.20 Info Kultura	16.45 „Giganci historii”	16.30 Film anim.
13.00 Wiadomości		14.30 Serwis Info Dzień	17.30 Korona królów”	16.50 „Ma się rozumieć”
13.10 „Agrobiznes”		16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)	18.00 S. „Bodo”	17.00 Informacje dnia
13.40 „Rok w ogrodzie Extra”	7.00, 23.05 „Polonia 24”	18.00 „Teleexpress”	20.05 „Ja Cię uczyć każę”	17.10 „Na zdrowie”
13.55 S. dok. „Najzdolniejsze zwierzęta świata”	7.30 „Magiczne Podhale z Sebastianem Karpielem Bułecką”	18.15 „Teleexpress Extra”	20.30 „Spór o historię”	17.30 „Wędrowiec Polski”
15.00 S. „Złoty chłopak”	8.00 „Qulszoł”	18.30 „O co chodzi”	21.00 S. „Matki, żony i kochanki”	18.00 „Po stronie prawdy”
16.00 Wiadomości	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)	19.00 „Za czy przeciw”	22.05 „Historia dzieje się”	18.50 Muzyczne chwile
16.20, 20.15 ALARM!	12.10 „Studio Lwów”	19.20 Film dokument.	23.00 S. „Falszerze. Powrót sfory”	18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”	12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia”	20.20 „Jak oni kłamią”	23.45 „Paleta dziejów”	19.00 Modlitwa Anioł Pański
17.05 S. „Dziedzictwo	13.00 Wiadomości	20.30 Wiadomości		19.05 Informacje dnia
18.00 „Teleexpress”	13.15 S. „Ojciec Mateusz”	21.00 Gość Wiadomości	6.35 „Dominikanie - od słowa do nauki” film dok.	19.15 „Rozmowy niedokończone”
18.20 „Jaka to melodia?”	15.00 „Lubię patrzeć jak wschodzi słońce” film dok.	21.15 „Minęła 20.”	7.20 „O Wołyniu nikt z nas nie zapomni” reportaż	20.30 S. anim.
18.55 S. „Klan”	16.00 Wiadomości	22.00 „Ludzie z miasta”	7.40 „Sanktuarium św. Anny w Auray” film dok.	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
19.25 S. „Leśniczówka”	16.20 S. anim. „Agi Bagi”	22.10 Serwis Info Wieczór	8.35 „Zdrowie z bożej apteki”	21.20 Modlitwa różańcowa
20.00 „Jeden z dziesięciu”	16.30 S. anim. „Mami Fatale”	22.50 „W tyle wizji”	8.55 „Poczet Wielkich Polaków”	21.50 „Mysząc Ojczyzna”
20.30 Wiadomości	16.40 „GO - TU - JEMY”	23.00 „W tyle wizji Extra”	9.00 Informacje dnia	22.00 Apel Jasnogórski
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	23.30 „W akcji”	9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”	22.20 Informacje dnia
22.10 „Wielki Test o Skarbach Ziemi”	18.00 Teleexpress		9.35 „Każdy maluch to potrafi”	23.00 S. „Przygody pana Michała”
23.35 „Popiełuszko. Wolność jest w nas” dramat	18.20 „Dziewczyna ze zdjęcia”	7.00 „Był taki dzień”	9.50 „Słowo życia”	23.30 „Jerzy Popiełuszko - posłaniec prawdy” film dok.
	18.55 „Kierunek Zachód”	7.05 „Informacje kulturalne”	10.00 „Misja Szczecin, Poznań-Argentyna” film dok.	
8.00 „Klasyczne poranki”	19.10 „Magazyn z Wysp”	7.15, 19.00 S. „Pogranicze w ogniu”	10.30 „Sanktuaria polskie”	7.00 Fani czterech kótek
8.30 „Wędrowiec Polski”	19.30 „Informacje kulturalne”	8.15 „Był taki dzień”	10.50, 20.25 Święty na każdy dzień	9.00 Jak to jest zrobione?
8.45 „Wydarzenie aktualne”	19.45 „Czym żyje świat”	8.20 „Okrasa łamie przepisy”	11.00 Audycja Generalna papieża Franciszka w Watykanie	10.00 Skarby z szopy
9.10, 16.25, 23.40 „Informacje kulturalne”	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	8.45 „Ukryte skarby”	12.00 „Kolor Boga” reportaż	10.30 Walka o bagaż
9.35 „Błękitna nuta” dramat	20.30 Wiadomości	9.05 Wojna w eterze”	12.25 „Jestem mamą”	11.00 Łowcy staroci: renowacje
12.00 S. „Zaklęty Dwór”	21.20 S. „Blondynka”	9.15 „Paleta dziejów”	12.40 „Prosto o gospodarce”	12.00 Łowcy staroci
13.10 „Gintrowski” film dok.	23.35 S. dok. „Reset”	9.35 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”	13.00 Modlitwa Anioł Pański	13.00 Fani czterech kótek
14.10 „Kilof zamiast karabinu” film dok.		10.00 „Czas pieniądza”	13.03 Informacje dnia	17.00 Skarby z szopy
15.20 S. „Stawka większa niż życie”	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek	10.15 „Magiczne drzewo”	13.20 „Dzieci Andersa - powrót do Afryki” film dok.	17.30 Dom na piaskach
17.00 „Złoto dezertarów” komedia	8.10 „Jedziemy”	10.45 „Fajna Polska”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry	18.00 Łowcy staroci
19.10 „Księga Przestrzeni”	8.50 „Agrobiznes”	11.35 „Wyspy czasów Odyseusza”	15.20 Muzyczne chwile	19.00 Jak to jest zrobione?
19.50 „Którędy po sztukę”	9.00 „Jedziemy dalej”	12.30 Informacje kulturalne		19.30 Jak to działa?
20.05 „Scena muzyczna”	9.20 „Minęła 8.”	12.45 „Kuchnia Polskich Żydów”		20.00 Łowcy staroci: renowacje
	10.10 „Minęła 9.”	13.15 S. „Blondynka”		21.00 Fani czterech kótek
	10.40 Plan dnia	14.00 „Archiwum zimnej wojny”		22.00 Łowcy klasyków
	11.45 „Fakty czy kłamstwa”	14.25 „Był taki dzień”		23.00 Gwiazdorskie fury
	12.00 Serwis Info Dzień	14.35 „Było, nie minęło”		00.00 Fani czterech kótek
		14.55 Akcja Żywiec”		
		15.25 „Jak hrabia Zamoyski kupił Zakopane” film dok.		
		15.55 „Był taki dzień”		

Dni Polskiego Teatru na Wileńszczyźnie

12-22 października

12 października o godz. 10.00 i 12.00

Spektakl „Karius i Baktus“ (dla dzieci od 5 lat)
Teatr Lalki i Aktora w Łomży
 Centrum Kultury w Solecznikach (cena 5 Eur.)

20 października o godz. 18.00

Spektakl „Zemsta“
Teatr Klasyki Polskiej
 Centrum Kultury w Solecznikach (cena 5 Eur.)

21 października o godz. 18.00

Spektakl muzyczny z poezją Wisławy Szymborskiej
„100 minut dla urody“
 Centrum Kultury w Solecznikach (cena 5 Eur.)

22 października o godz. 15.00

Spektakl słowno-muzyczny poświęcony
Wisławie Szymborskiej w 100-lecie urodzin
„Nic dwa razy“ w wykonaniu
 Grażyny Szapołowskiej i Roberta Horna (gitara)
 Pałac Balińskich w Jaszunach (cena 5 Eur.)

Bilety do nabycia i rezerwacja

bilietai.lt

Centrum Kultury w Solecznikach +37060314487
 Pałac Balińskich w Jaszunach +37067084885

Dni Polskiego Teatru na Wileńszczyźnie

2023

Organizator

Sponsorzy

Projekt jest finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za granicą 2023

Partner

bilietai.lt

Impreza będzie filmowana i fotografowana

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu.

Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. 8 659 57 721

Kupię samochód terenowy (lit. visureigis).

Tel. 8 688 56 717

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk,

kwietników, na podmurówkę i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

Informuojame žemės sklypo (kadastro Nr. 7944/0001:515), esančio Trakų r. sav. Lentvario m. Gintaro g. 9 paveldėtojus, kad UAB GEODEZIJOS CENTRAS matininkas Antanas Balnis, (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1057) 2023-10-30 10:00-10:30 val. vykdys žemės sklypo (kadastro Nr. 7944/0001:577) esančio Trakų r. sav., Lentvaris, Leilijų g. 17 ribų ženklavimo darbus.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB GEODEZIJOS CENTRĄ adresu Pašilaičių g. 17-38, Vilnius, el. paštu info@geocentras.lt arba telefonu 867392494.

Zam. 2727

Informuojame žemės sklypo (kadastro Nr. 7974/0001:455) esančio Lieponių k., Rūdiškių sen., Trakų r. sav., savininko A. R. (mirusio) teisėtus paveldėtojus, kad matininkas Andrius Lasinkis (kv. paž.Nr. 2M-M-2314) vykdys 2023 spalio mėn. 30 d., 13:00 val., žemės sklypo (proj.Nr. 120-3), esančio Lieponių k., Rūdiškių sen., Trakų r.sav., ribų ženklavimo darbus.

Informuojame žemės sklypo (kadastro Nr. 7974/0001:388) esančio Mažųjų Lieponių k., Rūdiškių sen., Trakų r.sav., savininką V. V. ir savininkę B. P., kad matininkas Andrius Lasinkis (kv. paž. Nr. 2M-M-2314) vykdys 2023 spalio mėn. 30 d., 14:00 val., žemės sklypo (proj.Nr. 128-3), esančio Mažųjų Lieponių k., Rūdiškių sen., Trakų r.sav., ribų ženklavimo darbus.

Informuojame žemės sklypo (kadastro Nr. 7974/0001:253) esančio Kalvių k., Rūdiškių sen., Trakų r. sav., savininkės V. S. (mirusios) teisėtus paveldėtojus, kad matininkas Andrius Lasinkis (kv. paž. Nr. 2M-M-2314) vykdys 2023 spalio mėn. 30 d., 15:00 val., žemės sklypo (proj.Nr. 120-4), esančio Kalvių k., Rūdiškių sen., Trakų r.sav., ribų ženklavimo darbus.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į matininką Andrių Lasinskį, adresu Vasario 16-osios g. 5, Varėna, el.p. alasinskis@gmail.com, tel. 8-624 00505

Zam. 2728

**WARSZTATY DLA DZIECI
Z BAJKOPISARZEM**
DOM KULTURY POLSKIEJ W WILNIE

19 PAZDZIERNIKA 2023 r.
10:00 // 11:30 // 13:30 // 17:30

20 PAZDZIERNIKA 2023 R.
10:00 // 11:30

PAN POETA
BILETY W CENIE 3 EUR DO NABYCIA W OKP, POKOJ 203

www.panpoeta.pl | /panpoeta | /panpoetabajkopiesarz

Kurtka Michaela Jacksona na aukcji

Michael Jackson to ikona muzyki i popkultury. Nie dziwne, że rzeczy zmarłego w 2009 r. „króla popu” są w cenie. Niebawem na bogatych fanów czeka gratka — aukcja, na której będą mogli kupić m.in. skórzaną kurtkę artysty ze słynnej reklamy Pepsi. W swojej garderobie Michael Jackson miał wiele ubrań i dodatków, które stały się znakami rozpoznawczymi artysty i obrosły wręcz legendą. Jednym z przedmiotów wystawionych na tę aukcję będzie zrobiona na zamówienie czarno-biała skórzana kurtka, w której Jackson w 1984 r. wystąpił w swoim pierwszym spocie reklamowym. Fot. Wikipedia.org

Ponad 60 kilometrów przepłynął... dynią!

Mieszkaniec Missouri ustanowił nowy rekord Guinnessa w najdłuższym spływie dynią. Mężczyzna przepłynął w wydrążonym warzywie 61 km! Steve Kueny z Libanu spędził w swojej łódce z dyni przez prawie 11 godzin na rzece Missouri. Do sterowania i napędu warzywnej jednostki pływającej używał jedynie wiosła. Kueny rozpoczął swoją 60-kilometrową podróż w Kansas City w stanie Kansas o godzinie 7.30, po czym o godz. 18.18 dotarł do miasta Napoleon w stanie Missouri. Mężczyzna sam wyhodował dynię, która ważyła ponad pół tony. Kiedy wyrosła nadzwyczaj okazałe wpadł na pomysł, by zrobić z niej łódkę. W spływie towarzyszyli mu koledzy, którzy w kajakach dbali o to by dotarł do mety bez szwanku. Pływanie wydrążoną dynią nie należy do najbezpieczniejszych, taka łódka bowiem jest bardzo wywrotna. Jak mówił mężczyzna, na metę dotarł, „zmarznięty, zmęczony, ale zadowolony z wyniku”, a przez całą podróż towarzyszył mu specyficzny zapach.

Krótszy sen prowadzi do chorób serca

Niedosypianie może mieć wpływ na nasz układ krążenia. Badania amerykańskich naukowców pokazały, że osoby, które chronicznie śpią krócej niż zalecane osiem godzin, częściej zapadają na choroby serca. Do widocznego zwiększenia ryzyka wystarczy spać o godzinę-półtorej za krótko. Po zaledwie sześciu tygodniach skróconego snu komórki wyścielające naczynia krwionośne kobiet zostały zalane przez szkodliwe utleniacze. W przeciwieństwie do wypoczętych komórek, te pozbawione snu nie są w stanie aktywować reakcji antyoksydacyjnych, co przekłada się na powstawanie stanów zapalnych układu krążenia. Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Wystawa „ArtVilnius'23” to największe targi sztuki współczesnej w krajach bałtyckich Fot. Julius Kalinskas, ELTA